

50 let velike oktobrske socialistične revolucije

7. oktobra se je Lenin tajno vrnil iz Finske v Petrograd (današnji Leningrad).

10. oktobra se je vršila zgodovinska seja CK VKP/b na kateri je bilo sklenjeno, da se v najkrajšem času začne oborožena vstaja.

25. oktobra (7. novembra) so Rdeča garda in revolucionarne čete zavzele kolodvore, pošto, telegraf, ministristva in državno banko.

Istega dne je bil objavljen proglas boljševikov »Državljanom Rusije«, kjer je bilo rečeno, da je buržoazna začasna vlada strmoglavljena in da je državna oblast prešla v roke sovjetov.

Oborožena vstaja v Petrogradu je zmagala.

Ime Lenin je postalo sinonim za pravičnost, svobodo in enakost. Ljudstvu je bilo dovolj zatiranja in odredi Rdeče garde so povsod zmagovali. Intervencionisti so bili poraženi.

Tudi mnogi naši vojni ujetniki so se priključili rdeče-armejcem.

Stara jugoslovanska oblast ni priznavala sovjetske oblasti in šele zadnje leto pred drugo svetovno vojno so bili vzpostavljeni diplomatski odnosi.

Vpis v društvo prijateljev Sovjetske zveze je bil množičen.

Kljub preganjanju naprednih ljudi in revolucionarjev je oktobrska revolucija pri naših ljudeh vedno živela.

In ko je okupator zasedel Jugoslavijo, so borci-partizani prisegli mnogokje pred rdečo zastavo in v prisegi zagotavljali, da se bodo borili ob boku delavsko-kmečke armade Sovjetske zveze.

Vsa štiri leta borbe nam je bila ruska revolucija vzor in napotilo. Knjiga zgodovine VKP/b. (Vsezvezne komunistične partije boljševikov), tiskana v ilegalnih partizanskih tiskarnah je bila naš katekizem.

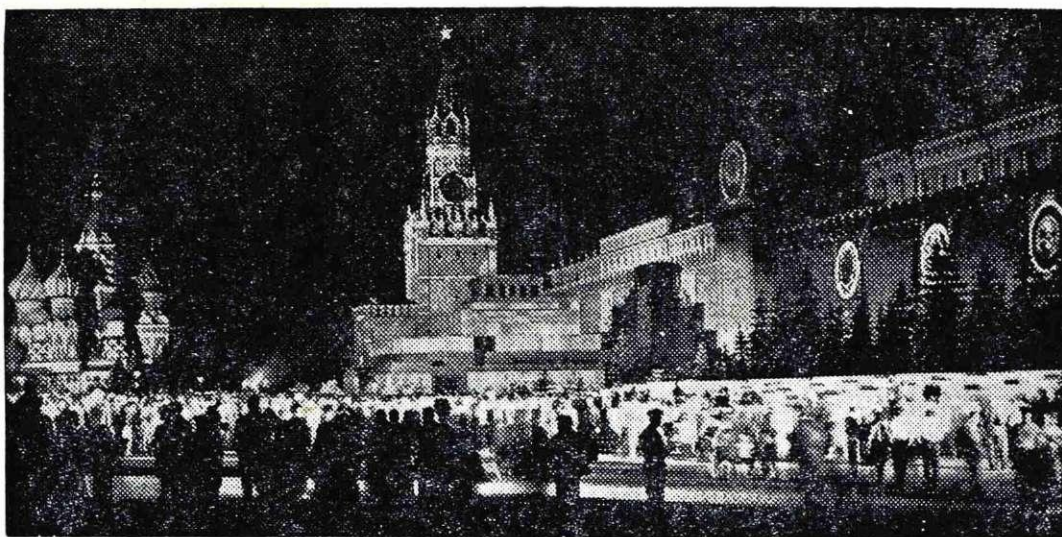
In ko smo se leta 1943 srečali v Karavankah s prvimi Rusi — rešenimi vojnimi ujetniki, je bilo to za nas nepozabno doživetje. Ruski rublji, ki so nam jih dali za spomin in na katerih je bil upodobljen Lenin, so bili za nas partizane, najdragocenejše svetinje.

Rdeča zvezda s srpom in kladivom, pa je bila naš simbol vsa štiri leta težke borbe.

Mnogi borci, talci in žrtve so padali z vzklikom: Živela rdeča armada!, Živela Rusija!

Ideje velike oktobrske revolucije pa so ostale žive tudi še danes v novi Jugoslaviji.

Franč Konobelj - Slovenko

13. seja upravnega ogbora

V novembru bomo delali tudi ob sobotah

Prejšnji četrtek, dne 26. oktobra, je bila 13. seja upravnega odbora, na kateri so obravnavali priporočila zbora delovnih skupnosti skupščine občine Jesenice, glede na finančno stanje v Železarni, nadalje poročilo o poslovanju gradbenega vzdrževanja v I. polletju letošnjega leta ter reševali tekoča vprašanja poslovanja Železarne.

Priporočila zbora delovnih skupnosti so sprejeli vendar z nekaterimi pripombami ter sklenili, da direktor Železarne pripravi za delavski svet Železarne poročilo v katerem bodo te pripombe zajete skupaj z rezultati razgovorov v republiški in zvezni skupščini. Na seji so se prav tako seznanili s stališči zbora delovnih skupnosti glede na stanje v Železarni, s katerimi zbor informira republiške organe in so se s temi stališči v celoti strinjali.

Poročilo o poslovanju gradbenega vzdrževanja v I. polletju letošnjega leta so vzeli na znanje in na podlagi tega poročila ter predlogov službe gradbenega vzdrževanja in razprave sklenili:

1. Upravi podjetja so naročili, da analizira pogodbo med Železarno in lesnim galanterijskim podjetjem Jesenice glede izdelovanja embalaže za potrebe Železarne. V kolikor Lesno galanterijsko podjetje te pogodbe ne izpolnjuje, so naročili, da jo je treba razveljaviti, izdelovanje embalaže pa naj prevzame gradbeni oddelek s svojimi delavnicami, seveda brez povečanja normativa.

2. Gradbeni oddelek mora do konca leta 1967 izdelati celotni program vzdrževalnih del pri zgradbah za leto 1968,

ker se bodo sredstva za vzdrževanje odobrila le na podlagi tega programa.

3. Vodstvo gradbenega vzdrževanja mora v okviru obstoječega normativa gradbenega oddelka določiti odgovorne osebe za operativno delo pri vzdrževanju zgradb po sektorjih Železarne (Jesenice, Javornik, Bela, upravne zgradbe, centrale). V kolikor bodo potrebne notranje spremembe delovnih mest, mora vodstvo

to izvesti po rednem postopku in prav tako v okviru obstoječega normativa.

4. V prihodnje je gradbeni oddelek dolžan sestavljati za posamezna dela predračune po splošnih gradbenih normah. Prav tako mora pri posameznih delih upoštevati gradbene norme kot merilo individualnega učinka.

V nadaljevanju se je obravnavalo tekoča vprašanja (Nadaljevanje na 2. strani)

Od besed k dejanjem

V nadaljevanju naših razgovorov na vprašanje povečanja produktivnosti dela in večjega izkoristka delovnega časa in naprav oz. strojev, glede na sedanje stanje v Železarni, smo prosili za razgovor obratovodja žebljarne Zvoneta LABURA, glavnega delovodja in predsednika sindikalne organizacije delovne enote Mirka KNIFICA ter dninskega vodja in člana UO Železarne Roka GLOBOČNIKA. Iz vseh dosedanjih razgovorov in iz drugih materialov in pokazateljev se nam je izluščilo novo, politično vprašanje, KDO BO ODGOVARJAL NAŠEMU DELOVNEMU ČLOVEKU, ČE TA KLJUB SVOJEMU TRDEMU DELU NE BO DELEŽEN USTREZNEGA FINANČNEGA IN TUDI MORALNEGA USPEHA? Kako se je ŽEBLJARNA vključila v sedanja prizadevanja delovne skupnosti pogledjmo, kaj pravijo naši današnji sobesedniki.

VPRAŠANJE: Ali je člane vaše delovne enote ukrep o skrajšanju delovnega časa hudo prizadel, mislimo na zmanjšanje osebnih dohodkov in v obratnem smislu na pospešeno iskanje notranjih rezerv. Pri tem gre predvsem za povečanje produktivnosti dela in kvalitete s tehnološkimi, organizacijskimi in drugimi izboljšavami ter z boljšim izkoristkom delovnega časa in boljše tehnološko disciplino kot tudi z zmanjšanjem režijskih stroškov. Zanima nas tudi aktivnost obratovodstva, samo-

upravnega organa in sindikalne organizacije v nakazanih vprašanjih.

ODGOVORI:

Zvone LABURA: Naša delovna enota je imela v smislu navodil samoupravnih organov že izdelan elaborat oz. program za postopen prehod na skrajšani delovni čas. V tem smislu smo že izvedli selekcijo zaposlenih delavcev in prišli na minimalno število potrebnih delavcev (79). Za vsako delovno mesto smo imeli narejeno analizo, koliko se mora povečati produk-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Leto IX
Jesenice, 3. novembra 1967

Številka 44

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železar na Jesenice. Telefon int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.

ŽELEZAR

Od besed k dejanjem

(Nadaljevanje s 1. strani)

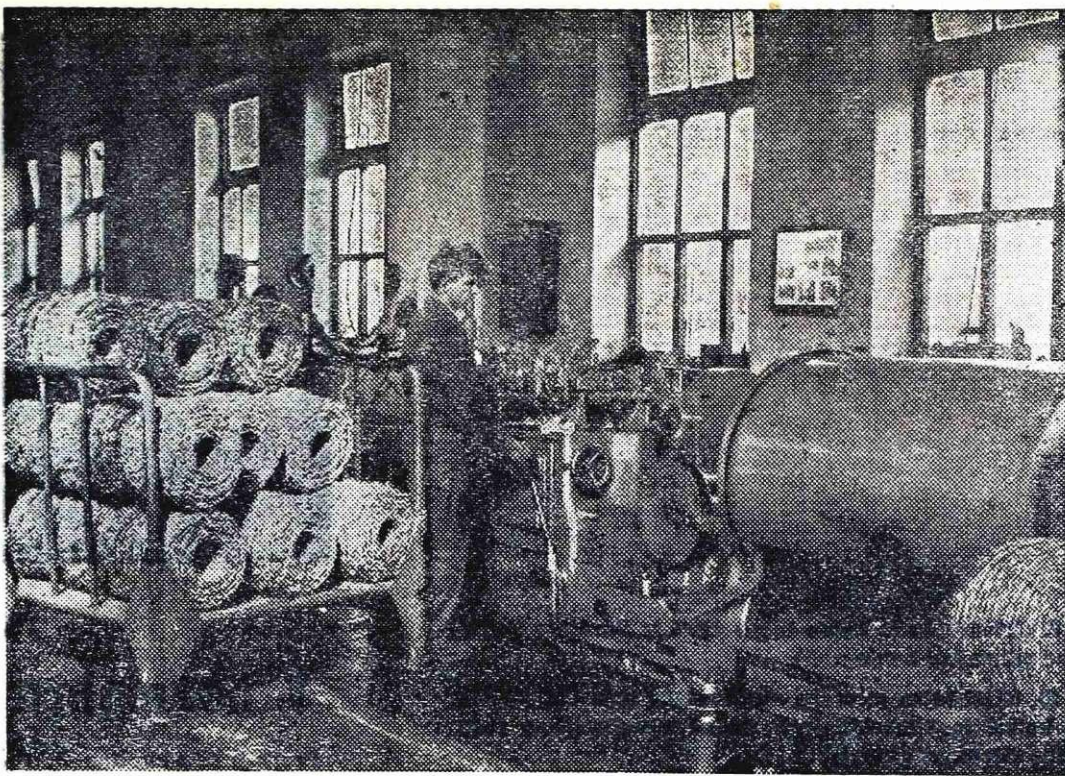
tivnost, da lahko preidemo na skrajšani delovni čas. O vsem tem smo govorili na številnih sestankih z našimi delavci. V tem času smo uredili tudi nekatera notranja nesorazmerja (del, dohodka, norme idr.), tako da so bili naši sodelavci pripravljeni na postopen prehod na 42-urni delovni teden. Po nekaterih spremljavah produktivnosti in drugih pokazateljih lahko trdim, da bi v tem uspeli. Stvari so se zaradi znanih vzrokov obrnile drugače. Kljub temu pa smo v prvem mesecu prehoda na skrajšan delovni čas povečali produktivnost za povprečno 12 kg na uro in moža v odnosu na povprečje v letu 1966. S tem sicer še nismo nadoknadili treh prostih sobot, vendar se temu cilju bližamo. Iz tega lahko povzamem, da smo ob asortimentu, kakršnega smo imeli, dosegli rekordno proizvodnjo, kljub temu pa smo dobili nižje osebne dohodke! Ob tem se nam javljata dve ugotovitvi: v letu 1966 smo imeli nizke osebne dohodke zaradi pomanjkanja naročil, vendar nismo dobili od celotnega kolektiva nikake pomoči, letos, to je ob sedanjih rezultatih, pa smo ponovno oz. drugič prizadeti na račun celotnega kolektiva. Delavci preprosto izgubljajo zaupanje v sedanji sistem delitve dohodka oz. nagrajevanja, kajti le-ta je proti vsem načelom spodbudnega nagrajevanja glede na dosežene proizvodne rezultate in zadovoljevanja tržišča. Razen tega pa tudi korekture osebnih dohodkov niso enako prizadele vseh obratov. To povzroča med ljudmi nejevoljo in vročo kri. Poleg tega pa je med delavci začelo prevladovati mnenje, da se ne kaže preveč naprezati, ker so v obeh primerih osebni dohodki enaki oziroma večkrat celo za boljše delo slabši, kot za slabo proizvodnjo oz. delo. Ob tem se odpira že politično vprašanje, kaj je solidarnost med delovnimi enotami in kaj je uravnilovka oziroma kakšne bodo družbeno politične posledice

takih ukrepov. Poudariti pa moram, da se kljub takemu stanju delavci še vedno prizadevajo, vprašanje pa je, če ne bomo hitro ukrepali, koliko časa lahko še pričakujemo to.

Rok GLOBOČNIK: Priprave za normalno skrčenje delovnega časa so naši delavci vzeli dovolj resno. Naredili smo več bolečih ukrepov, vendar so jih delavci zrelo sprejeli, kajti vse to smo reševali na sestankih in v razgovorih z njimi.

Problem delitve dohodka oziroma nagrajevanje resnično že prihaja v politični problem. Naša delovna enota je bila celo pohvaljena, da smo dvignili produktivnost in kvaliteto, zdaj pa smo naenkrat v pogledu osebnih dohodkov padli med najslabše, čeprav smo likvidni kot pravimo, zalog nimamo, do kupcev smo ažurni in brez reklamacij, obratno, dobili smo celo pohvalo. Vse to bi v delitvenem sistemu morali upoštevati, kajti to so tudi osnovna gibalna gospodarske reforme. Naše današnje nagrajevanje pa je še daleč od principa nagrajevanja po delu. Potrebna nam je neka stalnost, ljudje dobro vedo, kdaj dobro delajo in prav zato so prevečkrat razočarani. Mnogo več bo potrebno delati na diferenciaciji med dobrimi in slabimi obrati in posamezniki.

Mirko KNIFIC: O vseh teh vprašanjih, ki sta jih povedala predgovornika, smo veliko delali in govorili tudi s sodelavci. O vsem tem so bili obveščeni v osebnih kontaktih. Pregledani so bili tudi vsi stroji, vzdrževanje je bilo prilagojeno skrajšanemu delovnemu času, korigirane so bile norme glede na skrajšani delovni čas in drugo. Kljub intenzivnim pripravam in delu z delavci pa je še preveč prisotna misel, »če veliko delaš ali malo delaš, je isti finančni rezultat«. Moram pa reči, da gre delo kljub temu še zelo uspešno naprej. Če ne bi včasih primanjkovalo žele, bi tudi v oktobru dosegli zelo dobre rezultate. Delovni čas je izkoriščen, ravno tako stroji in

Željalna ima dovolj naročil in je do kupcev tudi ažurna

naprave. Preudarno so postavljene tudi tehnično industrijske norme, manjka nam le še uresničevanje načela: za dobro izpolnjevanje proizvodnih nalog, dobro nagrajevanje! Danes pa se reže vsem obratom enako, ne glede na to, kateri obrat je svoje naloge dobro opravil in kateri ne.

VPRAŠANJE: V dosedanjih razgovorih smo v večini primerov ugotovili zelo slabo povezanost obratovodstva, samoupravnega organa in sindikalne organizacije, kot pomembnih kreatorjev odnosov v obratu, tako med seboj, še bolj pa z ožjim delovnim kolektivom. Ker nas sedanje stanje v Železarni p. spešeno zavezuje h krepitvi resničnih socialističnih družbenih odnosov v kolektivu in k čvrstejši ter pristnejši povezanosti s proizvajalci, nas zanima vaše mnenje in vaša dosedanja praksa?

ODGOVORI:

Mirko KNIFIC: Za naše razmere lahko trdim, da je tako povezava med obratovodstvom, samoupravnim organom in sindikatom zelo dobra, imamo pa tudi redne kontakte z delavci. O vseh najmanjših spremembah in nalogah se pogovorimo z delavci, nujne primere oziroma delovne sestanke pa imamo včasih tudi med delovnim časom. Tudi obvestila posameznikom prenašamo osebno, ne s pismenimi obvestili ali okrožnicami. Seveda pa moram poudariti, da imamo za tako tesne stike tudi zelo dobre pogoje.

Zvone LABURA: Nekih rednih dnevnih kontaktov nimamo, pač pa imamo delo med seboj sinhronizirano in imamo tako med navedenimi telesi, kot z delavci dobre stike. Mnoge stvari najprej razčistimo med seboj, tako da potem lahko govorimo enoten jezik, ko se pogovarjamo s proizvajalci.

Rok GLOBOČNIK: Povezanost tako med glavnimi oblikovalci politike v obratu,

kot z delavci je zelo dobra. To se občuti na delovnih sestankih kolektiva, kjer ljudje sproščeno debatirajo in res prihaja do izraza boj mnenj. Na zborih proizvajalcev lahko res tako pride vsak do izraza. Pogostni so kratki polurni sestanki z delavci, kadar nastopi problem, ali se kaj zatakne. Stvari rešujemo z ljudmi brez okrožnic, z direktnimi stiki in tako tudi lahko eventuelno nerazumevanje ali trenutni odpor v razgovorih odstranimo.

VPRAŠANJE:

Ali imate na postavljena vprašanja še kakšne nevezane odgovore, sugestije ali pripombe?

ODGOVORI:

Mirko KNIFIC: Če primerjam obveščenost kolektiva o dogajanjih v Železarni s prejšnjimi časi, je to velika razlika. Glasilo delovnega kolektiva Železar je dovolj zanimivo in pestro in ga ljudje radi berejo.

Rok GLOBOČNIK: Mislim, da so razgovori uredništva Železarja dobra oblika za izmenjavo mnenj in za pritegnitev pozornosti in zanimanja bralcev. Še več takih razgovorov naj bi imelo uredništvo tudi v bodoče.

Zvone LABURA: Še mnogo več bi morali pisati o resničnih vzrokih, tako o notranjih, kot o zunanjih, ki so ovira našemu hitrejšemu razvoju. Ljudje včasih iz te množice problemov ne vidijo izhoda. Kolektiv premalo jasno vidi svoj nadaljnji razvoj. Bolj jasno bi morali diferencirati zunanje probleme od notranjih problemov in povedati, kaj je že rešeno, kaj se rešuje in kaj se mora še rešiti. Občutek imam, da se vse preveč sklicujemo na zunanje vzroke in instrumente ter premalo uporno iščemo in odstranjujemo notranje.

Pri koriščenju investicijskih sredstev premalo gledamo na finalne obrate, kajti če le-teh ne bomo stalno modernizirali, bomo težko šli v korak s časom. Ne bi smeli

pozabiti, da se finalni obrati srečujemo tudi s konkurenco na zunanjem tržišču.

O vseh problemih, o katerih smo govorili, bi morali resno razmišljati. Vedeti bi morali, da je večina naših ljudi dobrih in da vestno in marljivo delajo kljub takemu stanju, vendar pa se z njimi, z njihovo voljo in pripravljenostjo ne bi smeli igrati!

Jova

Železarski globus

JAPONSKA — Julija letos je pričel obratovati v japonski železarni Sakai Works, ki pripada družbi Yamata Iron and Steel Co., nov plavž. Gradili so ga 18 mesecev in spada med največje plavže na svetu. Premer talilnika ima 11,2 m in koristni volumen 2.620 m³. Opremljen je z napravami za dodajanje mazuta in kisika ter za obratovanje z visokim pritiskom na žrelu.

SOVJETSKA ZVEZA — V neki sovjetski železarni v Doneckem bazenu so pred kratkim prvič praktično preizkusili napravo za transportiranje raztaljenega grodlja od plavžev do jeklarne s pomočjo posebne cevi. Kot pogonsko sredstvo pri tem novem transportiranju raztaljenega grodlja služi vrteče se magnetno polje. S praktičnimi poskusi so ugotovili, da je možno zaenkrat transportirati grodelj po cevi do dolžine 30 metrov.

PERU — Tudi Peru postaja vedno pomembnejši izvoznik železove rude za japonske železarne. Pred nedavnim je perujska rudarska družba Marcona Mining Co. sklenila z japonsko železarsko družbo Yawata Iron and Steel Co. pogodbo, na podlagi katere bo kupila japonska družba v obdobju osmih let 6 milijonov ton peletov in 8 milijonov ton drobne železove rude.

Delali bomo ob sobotah

(Nadaljevanje s 1. strani) in odobrili štiri službena potovanja v inozemstvo in analizirali sklepe 20. seje delavskega sveta Železarne ter ugotovili, da je sklepčnost sej delavskega sveta Železarne vsled majhne prisotnosti članov postala že problematična. Sklenili so, da se vse tište člane delavskega sveta Železarne, ki so bili odsotni z več kot polovico sej, na to opozori, kopijo opozorila pa se pošlje tudi predsedniku delavskega sveta delovne enote v kateri je bil član izvoljen. Sklenili so tudi, da se predloži komisiji za spremljanje in tolmačenje statuta,

da ta razpravlja o upravičenosti določila 2/3 večine prisotnih za sklepčnost seje in upravičenost prostih predhodnih nočnih in naslednjih popoldanskih dnin.

Pregledali so tudi poročilo o opravljenih urah prek polnega delovnega časa in ugotovili, da so te ure zelo malo številne, da se njihovo število stalno znižuje in da se bo verjetno še znižalo.

Na koncu seje so sklenili še, da bomo v novembru izjemoma zaradi treh državnih praznikov, delali vse sobote v vseh obratih, oddelkih in službah.

Sindikat in problemi varstva pri delu

Drugi kongres Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, ki je bil junija letos v Beogradu, se je s precejšnjim delom svojih materialov in razprav dotaknil tudi varstva pri delu. Pomen te ugotovitve je večstranski, posebno pa, ker stališča in sklepi kongresa pomenijo osnovo programov bodočega dela sindikalnih organov na vseh nivojih. Dolžnost sindikalnih podružnic je, da se z izpopolnjevanjem lastnih programov dela vključijo v ta prizadevanja, ki so vsa usmerjena v dobro delovnega človeka.

Centralni odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva je v preteklem obdobju (med prvim in drugim kongresom) imel več sestankov, posvetovanj in drugih oblik dejavnosti z različnimi institucijami, ki se ukvarjajo z varstvom pri delu.

Leta 1963 je bilo skupno z Zvezo inženirjev in tehnikov organizirano posvetovanje o varstvu pri delu v rudarstvu, metalurgiji in geologiji, kjer se je oblikovala pomembna ugotovitev, da je varstvo pri delu v preteklem obdobju znatno zaostajalo za proizvodnjo, kar je imelo negativne posledice v produktivnosti dela. Sklenjeno je bilo, da mora vsaka gospodarska organizacija pripraviti svoj kratkoročni in dolgoročni program ukrepov za varstvo pri delu, da je treba združiti vse službe in kadre, ki se ukvarjajo s problemi delavca v proizvodnji in da je treba probleme varstva pri delu reševati kot sestavni del proizvodnje. Ti sklepi pomenijo osnovo temeljnega zakona o varstvu pri delu iz leta 1965. Prav ti sklepi so utrli pot za začetek drugačnega gledanja na varstvo pri delu.

Leta 1964 je centralni odbor s pomočjo drugih organov analiziral vzroke poškodb in odsotnosti z dela zaradi bolovanj. To analizo je dostavil republiškimi in občinskimi odborom sindikata delavcev industrije in rudarstva ter vsem večjim podjetjem. Na tej osnovi se je razvila živahna aktivnost, zlasti glede utrditve sodelovanja med podjetji in zdravstvenimi ter socialnimi ustanovami na ožjih teritorialnih področjih. Ponekod so se odnosi razjasnili do take stopnje, da se danes pomenijo temelj plodnega sodelovanja.

Istega leta so bili sprejeti pravilniki o varstvu pri delu za posamezne gospodarske panoge. Centralni odbor je aktivno sodeloval v njihovi pripravi. Na sestanku s sekretariatom za delo, strokovnimi sveta zvezne gospodarske zbornice in s predstavniki večjih podjetij so prišli do zaključka, da izdelava pravilnikov na vseh nivojih zaostaja. Zato je nujno potrebno, da strokovne službe v podjetjih (s področja varstva pri delu) delujejo bolj samostojno in da naj bodo celo pobudnik in nosilec izdelave teh norm aktivnih aktov. Strokovne službe za varstvo pri delu v podjetjih so bile s tem povzdignjene iz anonimnosti in amaterizma, vsaj v večjih in moderno organiziranih podjetjih, na višji nivo.

Leta 1965 sta naše rudarstvo zadeli dve hudi nesreči. Ob tem je bilo rečeno, da je sindikat še premalo vztrajal na izvajanju sprejetih predlogov in sklepov.

Leta 1966 je bil skupno z zveznim inšpektoratom za delo organiziran seminar o uporabi zakona o varstvu pri delu. Upamo lahko, da bo sindikat organiziral podobne posvete tudi za posamezne gospodarske panoge. Posebno pomembno bi bilo za črno metalurgijo, saj je bila prek ZJŽ že začeta akcija, da bi se črna metalurgija tretirala podobno kot rudarstvo.

Letos je centralni odbor skupaj s centralnim svetom ZSJ in drugimi ponudniki sodeloval pri izvedbi petega svetovnega kongresa za preprečevanje nesreč pri delu in profesionalnih obolenj. Pomen kongresa in proglasitve leta varstva pri delu je za ta prizadevanja izredno velik.

Kronološki pregled najpomembnejših akcij centralnega odbora na področju varstva pri delu naj samo ilustrira pomen, ki ga sindikat daje varstvu pri delu v okviru prizadevanj za izboljšanje družbenih, materialnih, delovnih in življenjskih pogojev delavcev.

Reformni ukrepi so letos v železarni odkrili vrsto notranjih slabosti. Nekatere priznavamo in jih bolj ali manj uspešno rešujemo, drugih pa še ne priznamo. Ob tem se kaže tendenca po zmanjševanju sredstev za izboljšanje pogojev dela. Po drugi strani pa nam le počasi prihaja v zavest predstava o neposrednih ekonomskih izgubah zaradi poškodb pri delu in drugih obolenj, kljub temu, da se dnevno srečujemo z motnjami v proizvodnji zaradi bolezenske odsotnosti večjega števila delavcev. Ker vse to zadeva v temeljni položaj članov našega kolektiva in članov sindikata, se bo ob teh problemih moral naš sindikat postaviti na jasna stališča.

Za orientacijo letošnjega drugega sindikalnega akta o varstvu pri delu podajam povzetek stališč drugega kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva:

— Stopnja razvoja neposrednega upravljanja v delovnih enotah, predvsem sistema formiranja in delitve dohodka in osebnih dohodkov pomeni stopnjo osebnega in skupnega prizadevanja za reševanje problemov dela. Ta prizadevanja pa vsebujejo tudi varstvene ukrepe pri delu in vsa vprašanja s področja družbenega položaja delavcev.

— Iz principa, da so delovne organizacije osnovni nosilec procesa razširjene reprodukcije, sledi, da mora biti aktivnost vseh družbenih dejavnikov — in s tem tudi sindikata — usmerjena k stalnemu izboljševanju družbenih in delovnih pogojev delavcev, da bo lahko vršil to funkcijo.

— V svojem delovanju mora sindikat skupaj z drugimi faktorji ustvarjati take pogoje, da postane delavec osnovni nosilec pravic in dolžnosti na področju pogojev dela in da bo njegova aktivnost v reševanju teh vprašanj sestavni del njegove dejavnosti pri oblikovanju poslovne politike njegove delovne enote in celotnega podjetja.

— S prizadevanjem, da se bodo v prihodnosti dosegali čim boljši rezultati v ekonomiki, delovni kolektivi uvažajo sodobne tehnološke procese, moderno opremo itd. Toda v posameznih podjetjih se ne odpravljajo enako hitro zastarela mišljenja o varstvu pri delu. Veliko bolj se skrbijo za proizvod in stroj kot pa za materialne in družbene razmere, v katerih delavec proizvaja.

— Področje delovnih pogojev je naravnost in najbolj neposredno povezano z vsakdanjo aktivnostjo delavca na delovnem mestu in v bližnji okolici. Tu so pogoji, ki jih delavec občuti neposredno v delovnem procesu. Sindikalne podružnice morajo zaradi tega vztrajati in zahtevati, da se razpravlja in rešuje predvsem tista vprašanja, ki vplivajo neposredno na delovne učinke in na funkcije, ki jih delavci opravljajo. To pa zato, ker postaja vse bolj jasno, da je realizacija večjih nalog s področja gospodarjenja nemogoča, če se delovnim pogojem — predvsem ukrepom varstva pri delu — ne da ustreznega poudarka in pomena in če se to ne razume kot sestavni del poslovne politike podjetja.

— Dosedanje izkušnje kažejo, da so nastale precejšnje izgube, ker v podjetjih niso pravočasno reševali problemov v procesu dela (t.j. v procesu ustvarjanja vrednosti). Od tod zaključek, da bi se moglo z racionalnejšim in bolj zamišljenim, predvsem pa z načrtnim izboljšanjem delovnih pogojev doseči znatne in večkratne materialne prihranke, zdravje delavcev pa bi se občutno popravilo. Potrebno je izdelati dolgoročen načrt in program dela, da bi se izboljšali materialni in družbeni pogoji dela in življenja. Pri tem mora biti sindikat gonilna sila.

— Ena osnovnih nalog reforme je intenzifikacija gospodarjenja. Zato vedno bolj prihajamo do spoznanja, da je za boljše izkoriščanje kapacitet, ki jih imamo na razpolago, potrebno, da so delovni pogoji in varstvo pri delu

najbolj neposredno povezani s tehnološkim procesom in ekonomiko podjetij. Aktivnost sindikata mora biti usmerjena tako, da stalno rešuje ta vprašanja, da vpliva na proizvajalce in upravljalce, da aktivno sodelujejo v skrbi za varnost pri delu, saj je to v njihovem interesu.

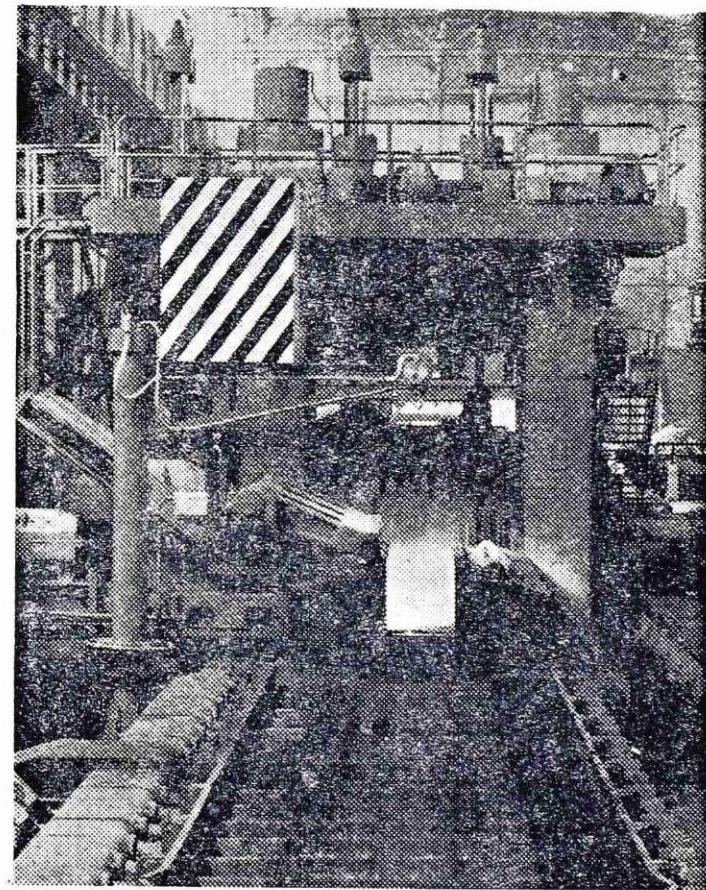
— Na delovne pogoje vpliva tudi faktor interne in splošne normativne dejavnosti. Tu ne gre samo za nepopolnost, ampak tudi za neupoštevanje predpisov s strani tistih, ki se s tem ukvarjajo. Zaradi tega prihaja do nesreč pri delu, do odsotnosti zaradi bolezni in celo do smrtnih primerov. Sindikalne organizacije in forumi se morajo zavzemati za to, da so interni predpisi v skladu s splošnimi in da se čim bolj uveljavlja v praksi.

— V prihodnjem obdobju se mora aktivnost Sindikalne organizacije usmeriti tako, da se poveča osebna in skupna

odgovornost pri izvrševanju delovnih funkcij, da bi bil človek pri delu varnejši.

Upoštevač, da so vplivi nekaterih faktorjev na delovne pogoje komplicirani in da presegajo ozke okvire enega poklica, je nujno potrebno, da se pri reševanju varstva pri delu ponudijo najboljše strokovnjaki skoro vseh poklicev. Za uspešno omejevanje negativnega vpliva delovne okolice, sredstev in nekaterih predpisov je zelo važen stalen razvoj strokovnosti ob največjem naporu, da se dosežki znanosti čim širše upoštevajo pri osebnih in skupni varnosti zdravja delavcev. Za Sindikat je zelo važno, da se ta vprašanja ne rešujejo kampanjsko, ampak naj bo to stalno, neprekinjeno delo, ki ne sme biti prepuščeno ozki skupini ljudi. Za tako delo se morajo zavzeti vsi tisti, na katere se nanašajo varnostni ukrepi.

inž. Peter Polak

Bluming valjarna na Bell med obratovanjem

Jubilanti 50-letniki

V novembru bodo praznovali petdeset let rojstva naslednji naši sodelavci: JANEZ BENET, gradbeni oddelek — 7. novembra; STANKO LUŽNIK, Javornik II, pocinkovalnica — 7. novembra; JANEZ ZORMAN, jeklovlek — 8. novembra; STANISLAV MRZEL, cevarna — 10. novembra; MARIJA DAKSKOBLER, GRS — 17. novembra; ANTON KOŠIR, varnostna služba — 18. novembra; KAROL FEKONJA, Javornik I, čistilnica — 21. novembra; MARIJA PETRIČ, GEŽ — 22. novembra; JOŽEF CERNEČIČ, Javornik I — adjustaža — 23. novembra in MILAN POGAČNIK, Javornik I, adjustaža — 28. novembra. Iskreno čestitamo!

Kratke vesti iz Železarne

Kovarina v stari patentirnici je uporabna za plavže

V patentirnici HVŽ se v približno enem mesecu nabere do 20 ton kovarine. Čeprav je drobna kot prah, so odgovorni na plavžu ugotovili, da je uporabna in jo bo treba v bodoče dovajati v staro aglomeracijo. Do tira jo bodo prepeljali v zabojih in z viličarjem in jo stresli v nizkostenski normalnotirni vagon, od tu pa jo bodo prepeljali v aglomeracijo, kjer jo bodo pripravili za vsip v plavže.

B.

Ceste v Železarni so sredstva transportne službe

Do nedavnega cest v Železarni skoraj ni bilo. V času rekonstrukcije pa je bilo narejenih več cest, ki služijo za hitre prevoze manjših količin materialov in posameznih delov, ki jih potrebujemo za vzdrževanje naših naprav. Da se bodo ceste v bodoče vzdrževale kot je treba, je bilo sklenjeno, da se ceste prenesejo v osnovna sredstva transportne službe, ki mora za njihovo vzdrževanje predvideti v prihodnjem letu potrebna denarna sredstva.

B.

Ob delovnem jubileju plavžarjev

V prejšnji številki smo že poročali, da je 12. oktobra minilo 30 let, odkar so na Jesenicah prižgali prvi plavž. V zvezi s tem jubilejem naj omenimo, da imajo na plavžu še devet sodelavcev, ki so v obratu zaposleni od prvega dne: Dominik VIDIC, Bernard SVETLIN, Anton KOVAČ, Silvo ČOP, Ivan ŽUST, Izidor SLABE, Karel NEGODE, Franc PALČIČ in Franc RŽIČ. Razen omenjenih sodelavcev je v DE Plavž še 12 delavcev, ki so zaposleni več kot 25 let, živih pa je tudi še 27 bivših delavcev, ki so že upokojeni, a so delali v obratu od vsega začetka.

Kako je z naročili za november in december

Na prodajnem oddelku smo se pozanimali za podatke o naročilih. Povedali so nam, da je bilo s 30. 10. v Železarni 30.000 ton naročil. Do konca leta 1967 bi morali imeti 40.000 ton, vendar računajo, da bodo v novembru in decembru dobili še dodatna naročila, tako da manjkajočih 10.000 ton naročil ne bo problematično.

Iz valjarne 2400

V prejšnji številki smo poročali, da je imel pred kratkim DS valjarne 2400 šesto redno sejo. Danes objavljamo nekaj več o tej seji. Člani DS so v razpravi poudarili, da bi bilo treba v prihodnje povabiti na sejo tudi predstavnike iz valjarne Bela z namenom, da bi se pogovorili o kvaliteti vložka, ki ga dobivajo iz omenjenega obrata.

Zahtevni kupci in reklamacije

Na že omenjeni 6. seji delavskega sveta so razpravljali tudi o reklamacijah. Ugotovili so, da je vedno več takih reklamacij, ki niso rezultat slabega dela, kupci pa postajajo vedno bolj zahtevni. Ostrejši ukrepi bodo potrebni pri kartonski službi in pri jemanju prob. Večja pozornost bo potrebna tudi na progi med valjanjem, še posebej kvalitet, kjer ugotavljajo valovitost.

Ocena za oktober

Da bi naše bralce sproti seznanjali o proizvodnji in finančni realizaciji, med kratkimi vestmi bolj pogosto objavljamo podatke, ki jih dobivamo na prodajnem oddelku. Čeprav 31. oktobra še niso imeli zbranih točnih podatkov, so nam povedali, da privedevajo, da je bila v oktobru dosežena proizvodnja v višini 20.600 ton, finančna realizacija pa s 4.300.000.000.

Analiza reklamacij na seji DS valjarne 1300

V preteklem tednu je imel DS valjarne 1300 na Javorniku redno sejo. Seje sta se udeležila tudi šef sketorja za ekonomiko podjetja inž. Ivan Arzenšek in sekretar tovarniške konference ZK Tomaž Ertl. Na seji so sprejeli deset sklepov. Omenimo naj, da so člani DS analizirali vse reklamacije, ki so jih prejeli v zadnjem obdobju. Razen tega so se zavzemali za potrebne ukrepe z namenom, da bi izboljšali delo v obratu.

Seja zbora DE v elektrodnem oddelku

Pretekli petek so imeli sejo zbora delovne enote v elektrodnem oddelku, in sicer ločeno po izmenah. Na seji so obravnavali vprašanja, ki se tičejo proizvodnje, prodaje, naročil in odpreme. Ugotovili so, da imajo dovolj naročil za tekoči mesec, delno pa so z naročili oskrbljeni tudi v decembru. Ker imajo v elektrodnem oddelku dovolj naročil in ker so v novembru trije prosti dnevi zaradi praznikov, je bil sprejet sklep, da bodo ob sobotah normalno obratovali.

Niso pozabili na sklep prejšnje seje DS

V zvezi z vzdrževanjem je bil sprejet sklep že na peti seji delavskega sveta valjarne 2400. Ker sprejet sklep ni bil izpolnjen, so poudarili nujnost inventure elektro motorjev in prav tako, da so potrebni ukrepi, da bo glavna transportna linija vedno usposobljena. Imenovali so komisijo, asistentu za vzdrževanje pa naročili, da mora na prihodnji seji DS poročati o izpolnitvi 14. sklepa 5. redne seje.

-or

Dobro gospodarjenje Avto-moto društva Jesenice

AMD Jesenice, ki je eno največjih in najdelavnejših avto-moto društev v Sloveniji, bi za svoje normalno delovanje nujno potrebovalo svoj dom. Ker na gradnjo sicer prepotrebne doma trenutno, niti perspektivno ni misliti, si društvo iz leta v leto izpopolnjuje svoje prostore za poklicno industrijsko šolo. Poleg garaž za šolska vozila in skromne pisarne so uredili lani tudi betonsko ploščo za pranje avtomobilov, letos pa gradijo večje hale in garažnega boksa. Gradnja, ki je trenutno v polnem teku, bo zaključena še pred zimo. Društvo bo dobilo deset novih garaž za šolska vozila, da bodo dosedanje garaže lahko koristili za servisne delavnice. Nova pokrita hala pa bo omogočala delo tudi ob slabem vremenu in skozi vso zimo. Predvsem pa bo z dograditvijo hale in izpraznitvijo dosedanjih garaž možno urediti najsodobnejšo servisno službo. Celotna investicija gradnje bo več milijonske vrednosti. Ob razumevanju upravnega odbora železarne Jesenice, z najetjem kredita pri Avto-moto zvezi Slovenije in predvsem z organiziranjem dela v lastni režiji, pa bo stala izgradnja hale in garažnega boksa le okoli 10 odstotkov celotne vrednosti. To je vsekakor odraz dobrega gospodarjenja, aktivnosti odbora in članstva in predvsem predsednika inž. Ivana Arzenška. Čeprav AMD Jesenice ne bo imelo svojega doma, bo imelo v bodoče kar najboljše urejeno servisno službo in lepe prostore za šolska vozila v boks garažah. Za šofersko šolo pa bo moralo društvo tudi v bodoče koristiti učilnico železarskega izobraževalnega centra, kar pa dela ne moti, ker je ta v neposredni bližini prostorov AMD Jesenice.

P. U.

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

Proizvodnja jekla v kisikovitih konvertorjih stalno narašča

Jeklo, proizvedeno v kisikovitih konvertorjih, ima pred jeklom iz SM peči predvsem to veliko prednost, da je znatno cenejše. V primerjavi z jeklom, proizvedenim v Thomasovih konvertorjih, pa je jeklo iz kisikovitih konvertorjev zaradi nižje vsebnosti fosforja in žvepla kvalitetno znatno boljše.

Iz teh vzrokov kisikovi konvertorji vedno bolj izpodrivajo iz jeklarn SM peči in Thomasove konvertorje. To je posebno opazno po letu 1960, ko so tudi v ZDA in Sovjetski zvezi pričeli v vedno večjem številu graditi jeklarne s kisikovimi konvertorji. Pri tem je zanimivo, da pa s stalnim povečevanjem proizvodnje jekla v kisikovih konvertorjih ni prizadeta proizvodnja elektro jekla. Nasprotno, tudi obločne električne peči sicer bolj počasi

kot kisikovi konvertorji, vendar vztrajno tudi s svoje strani izpodrivajo SM peči iz jeklarn.

V letu 1966 je imelo 115 železarn v 25 različnih državah kisikove jeklarne z letno proizvodno zmogljivostjo okoli 120 milijonov ton. Iz spodnje tabele je razvidno, kako je naraščala proizvodnja jekla v kisikovitih konvertorjih v milijonih ton in odstotkih svetovne proizvodnje v letih 1960, 1963, 1964, 1965 in 1966:

leto	milijoni ton	%
1960	13,6	4,1
1963	37,2	9,9
1964	57,5	13,5
1965	78,7	17,2
1966	104,0	22,7

Vzporedno s tem naraščanjem proizvodnje jekla v kisikovitih jeklarnah pa je padala proizvodnja v Thomasovih in SM jeklarnah. Delež Thomasovega jekla v svetovni proizvodnji je padel od 11,8 % v letu 1960 na samo 7,0 % v letu 1966. V istem razdobju pa je svetovna proizvodnja v SM pečeh padla od 71,8 % na 56,6 %. Delež elektro jekla je v tem času počasi naraščal od 11,0 % na 13,0 %.

Zanimivo je tudi, da je današnja proizvodnja jekla v kisikovitih konvertorjih v posameznih državah zelo različna. Na prvem mestu je danes Nizozemska s 63 % jekla, proizvedenega v kisikovitih konvertorjih, sledi Japonska z 62 % in Avstrija z 61 %. V ZDA, kot največjem svetovnem proizvajalcu jekla proizvedejo kisikove jeklarne zaenkrat približno eno četrtno celotne količine. Vendar ravno v ZDA ta količina z gradnjo novih kisikovitih konvertorjev velikih zmogljivosti iz leta v leto hitro narašča.

V zahodnoevropskih državah so količine jekla, proizvedenega v kisikovitih konvertorjih, zelo različne. V Italiji 27,2 %, v Zahodni Nemčiji 24,5 %, v Belgiji 22,7, Franciji 14,7 in Luksemburgu 13 % celotne letne proizvodnje.

Zgoraj navedeni podatki nam nedvomno dokazujejo, da postopek proizvodnje jekla v kisikovitih konvertorjih iz leta v leto vedno bolj izpodriva SM peči. Zato lahko pričakujemo, da bo delež SM jekla v svetovni proizvodnji tudi v bodoče iz leta v leto padel na račun kisikovitih konvertorjev, v manjši meri pa tudi na račun električnih peči velikih zmogljivosti.

K.

Zelo uspel občni zbor

V petek, 27. oktobra, je bil v sejni dvorani SOB Jesenice 20. redni občni zbor občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Poleg delegatov so zboru prisostvovali tudi članica predsedstva republiškega sveta Sindikatov Dolfka Boštjančič, delegacija avstrijskega sindikata iz okrožja Beljak, predstavniki občinskih sindikalnih svetov Trbovlje, Tržič in Radovljica ter predstavniki družbeno političnih organizacij in društev občine Jesenice.

Delegati so zelo obsežno organizacijsko poročilo prejeli že z vabilom. Razen tega pa je na zboru prebral svoje poročilo predsednik ObSS Stefan Rodi, tako da so delegati imeli dovolj gradiva za uspešno sodelovanje na zboru. V svojem poročilu je tov. Rodi govoril o bodoči orientaciji v delu Sindikalne organizacije. Poleg orientacije za nadaljnja prizadevanja pri izboljšanju gospodarstva in gospodarjenja v občini, je navedel več zelo odgovornih nalog, s katerimi se bo v bodoče morala Sindikalna organizacija ukvarjati. Tako je zelo pereče vprašanje izobrazbenega sestava zaposlenih in njihovo nadaljnje izpopolnjevanje, nadalje vprašanja nezaposlenosti, relikcije, prisilne uprave, socialno zdravstvenega varstva, stiki z zamejstvom in drugo. Vsem tem vprašanjem je predsednik dal v svojem referatu določeno orientacijo za bodoče delo Sindikalne organizacije.

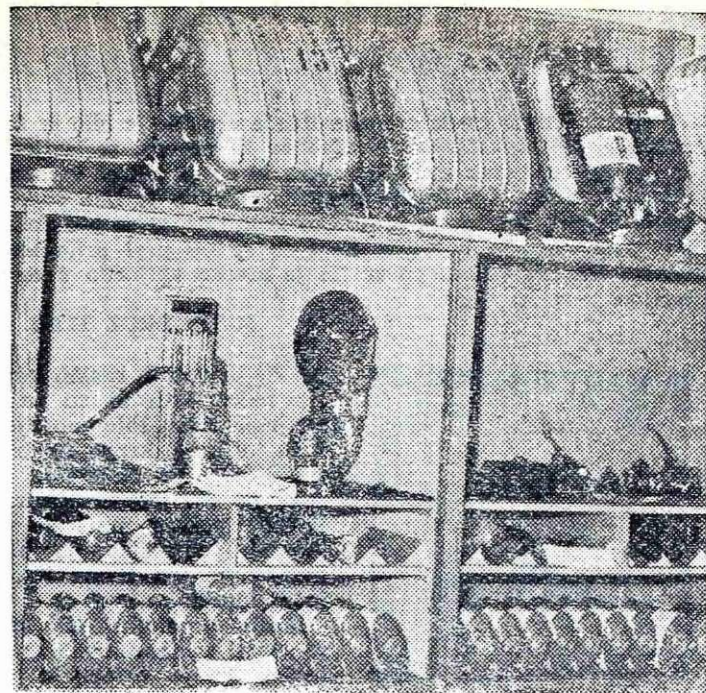
Referatu je sledila zelo živahna in kvalitetna razprava. Žare KLINCEV je govoril o gibanju in dosežkih gospodarstva v občini po reformi. Ugotovil je, da je bila zelo visoka dinamika porasta celotnega gospodarstva. Inž. Janez BEGES je govoril o problemih železarne Jesenice in sploh o problemih bazične industrije. Slavko OSRED-

KAR se je v svoji razpravi omejil na vprašanje položaja delavca v delovni organizaciji in spoštovanje samoupravnih aktov v praksi. Stane TORKAR je zelo kritično ocenil nekatere negativne pojave v našem gospodarstvu in še posebej v Železarni. Bogo FRISTIK je govoril o položaju storitvenih dejavnosti v naši občini. Janko BURNIK je v svojem prispevku o družbeno političnem položaju družbenih služb poudaril neodložljivo potrebo in nalogo usklajevanja nekaterih odnosov med gospodarstvom in družbenimi službami. Aleksander KOVAC je omenjal nekatere probleme v gradbeništvu in govoril o problemih poslovnega združenja. Vera ŠVENT je govorila o problemih zaposlovanja na Jesenicah in poudarila, da je to proces, ki zahteva sodelovanje vseh družbeno političnih in delovnih organizacij. Joža GAZVO-DA je v svoji razpravi podčrtal nekatere probleme, ki spremljajo nadaljnji razvoj in rast šolstva v občini. Ivica TAUTOVIČ je omenjala reorganizacijo zdravstvene službe na Gorenjskem, ki mora biti zaključena do 31. decembra letos. Zdravko POGAČNIK se je zelo kritično dotaknil socialno-zdravstvenega varstva delavcev in poudaril, da Sindikalna organizacija ne sme biti samo organizator volitev samoupravnih organov komunalnega zavoda, ampak tudi oblikovalec politike zdravstvenega zavarovanja, imeti pa mora tudi vpogled v delo le-tega. Ivanka ARZENŠEK je govorila o kadrih v šolstvu in o nujnosti spremembe nekaterih šolskih okolišev. Miha CENC je govoril o izobraževanju odraslih in o številnih neskladnostih v družbenem življenju, ki nastajajo zaradi nizke izobrazbene strukture zaposlenih.

V razpravi je sodelovala tudi članica predsedstva republiškega sveta Sindikatov Dolfka BOSTJANCIC. Občni zbor pa je pozdravil tudi g. Kronowetter, vodja delegacije avstrijskega sindikata iz okrožja Beljak.

Po razrešnici sedanjega sveta so izvolili nov 31-članski svet in tričlanski nadzorni odbor. Izvolili pa so tudi štiri delegate za republiški občni zbor Sindikatov.

Občni zbor občinskega sindikalnega sveta je zelo dobro uspel. Razprava je bila obsežna, dovolj kvalitetna in tvorna, le da ni bilo obdelanih nekaj še zelo pomembnih vprašanj. Tako kot vsa načeta vprašanja v razpravi, bo tudi ta vprašanje ObSS moral vnesti v svoj delovni program.

Vzorno urejen gasilski laboratorij v gasilskem domu Železarne

Aparat za oživljanje zastrupljenцев in utopljenцев

Aparat je uvozila Železarna za reševalno in gasilsko službo. Te vrste aparat je pri nas še bolj malo znan. V njem najdemo tri načine reševanja in sicer: napravo za izsesavanje vode iz pljuč, inkaliranje zastrupljenцев in umetno dihanje za navidezno mrtve ponesrečence.

V primeru, da je treba ponesrečencu izsesati vodo iz pljuč, se uporablja kateter, ki se namesti skozi nos v pljuča ponesrečenca. Z odpiranjem posebnega ventila začne kateter izsesavati vodo iz pljuč.

V slučaju, da ponesrečenec nima samostojnega dihanja, ali pa ima samo slabotno samostojno dihanje, deluje rešilno. Nadomešča naporno, utrudljivo uvažanje plinske mešanice v dihalne organe po različnih metodah umetnega dihanja (Schäfer, Silvester, Horvart, Nielsen) in jamči boljšo ventilacijo pljuč.

Z oživljanjem začne usposobljen reševalec takoj, še pred prihodom zdravnika. Ukrepati mora hitro in odločno, saj od tega dostikrat zavisi obstanek življenja po-

nesrečenca. Osebi, ki ima vsaj malo samostojnega dihanja, namestimo v aparat vgrajeno napravo za inhalacijo. Skozi to napravo pride 8,5 litra kisika v minuti. Če je potreba kisika večja od 8,5 l, se ostane krije še s svežim zrakom.

Za ponesrečenca, ki nima samostojnega dihanja in je navidezno mrtev, uporabimo krmilno dozo za umetno dihanje. Krmilna doza sesa 21 odstotkov zunanjega kisika, ki pa ga ob prehodu skozi dozo obogati s 17 odstotki kisika v dozi, tako da dobi ponesrečenec pri enem vdihu 38 odstotkov kisika. Pri navidezni smrti je uspeh mogoč le, če poleg uvažanja plinske mešanice v dihalne organe pristopimo še k masaži srca. Ta pa se izvede le tedaj, če

se ugotovi, da srce ne dela. Umetno dihanje ponavljamo, dokler ponesrečenec ne kaže sigurnih znakov življenja ali nezmotljivih znakov smrti. To pa je včasih potrebno več ur ali celo več dni. Zelo praktičen je aparat tudi pri prevozu ponesrečenca. Težak je 13 kg in ga je moč nositi na hrbtu.

Iz vsega tega je razvidno, kako potreben je tak aparat, še posebej, kadar je oživljanje človeka potrebno dalj časa, ker nadomešča neprekinjeno delo enega ali več ljudi.

Pohvale vredno je, da je Železarna z razumevanjem odobrila nakup aparata. Zdi se pa, da je za tako veliko kolektiv, kjer je včasih hitra pomoč potrebna na več mestih hkrati, en aparat premalo. Upajmo, da tudi v bodoče ne bomo skoparili s sredstvi, kadar gre za življenje sodelavca.

J. Zajc

Pogovor o samoupravljanju

Zapisniki sej delavskih svetov delovnih enot

V naši Železarni imamo 27 delovnih enot, 27 delavskih svetov delovnih enot, 27 krat toliko in toliko sej delavskih svetov delovnih enot in na stotine različnih zapisnikov teh sej, različnih po obliki, načinu pisanja, po tem kdo zapisnike piše in ne vem še po čemu. V nekaterih delovnih enotah so zapisniki kratki, komaj kakšno stran, v drugih pa dolgi, skoraj 20 strani. Iz nekaterih zapisnikov komaj razbereš o čem so na seji govorili, v drugih zapisnikih pa zaslediš skoraj dobesedno napisano razpravo. V nekaterih delovnih enotah zapisnike pišejo »obratne personalke«, v drugih delovnih enotah jim tega ne zaupajo ali pa jih tega oprostijo, čeprav je delavski svet Železarne pred časom sklenil, da so prav one dolžne pisati zapisnike sej delavskih svetov delovnih enot in jim zato celo odobril honorar 20 N din. V nekaterih delovnih enotah, v teh kjer tega ne zaupajo »obratnim personalkam«, pišejo zapisnike člani delav-

skega sveta sami, nekje pa nihče drug kot obratovodja. V nekaterih zapisnikih lahko ugotoviš, za kateri delavski svet gre le iz podpisa predsednika ali zapisnikarja, včasih celo samo iz podpisa overitelja, včasih pa v zapisniku ne moreš zaslediti, kdaj je pravzaprav bila seja delavskega sveta delovne enote.

Takšno površno stanje pri zapisnikih je vzrok, da velikokrat važna vprašanja, ki jih je delavski svet obravnaval, niso realizirana, saj niti zapisana niso in o njih nihče ničesar ne izve. Zato dovolite nekaj misli k pisanjem zapisnikov sej delavskih svetov delovnih enot.

Kdo mora pisati zapisnik seje delavskega sveta delovne enote mislim, da je razumljivo, saj je o tem sklepal delavski svet Železarne, pa tudi drugače je to razumljivo. Ni vzroka, da administratorju obrata tega ne zaupamo ali, da ga od tega oprostimo, če pa ni sposoben, ga je treba naučiti ali pa ne more biti obratni administrator. Pisanje zapisnikov sej delavskih svetov delovnih enot bi morali vnesti v opis delovnega mesta in to upoštevati pri sedanjem rangiranju oziroma pri kasnejši analitični oceni.

Vsak zapisnik seje delavskega sveta mora vsebovati:

- v zgornjem levem vogalu naziv obrata in samoupravnega organa,
- datum, čas začetka seje in kraj seje
- prisotnost, ugotovitev sklepčnosti seje,

- dnevni red seje,
- overitelja zapisnika,
- kratka vsebina razprave, po vrsti kakor je tekla na seji. Ni obvezno vpisovati imena diskutantov, razen če diskutant ne zahteva, da se njegova razprava dobesedno vnese v zapisnik. Obvezno je ob koncu razprave zapisati dobesedno sklep kakor ga je delavski svet delovne enote izglasoval in rezultate glasovanja (enoglasno, ali toliko za predlog, toliko proti predlogu in toliko se je glasovanja vzdržalo).

— v zapisnik je treba vnesti tudi druge dogodke na seji, obvezno pa ukrepe proti kršiteljem reda, čas prekinitve in čas nadaljevanja seje, če do tega pride,

- čas zaključka seje,
- podpisi: predsednika oziroma predsedujočega, overiteljev in zapisnikarja,
- datum, ko je zapisnik sestavljen.

Vse to je treba vnesti v zapisnik, ker je zapisnik dokument trajne vrednosti, dokument, ki je lahko v primeru kakršnegakoli spora tudi odločilen in mu prav zaradi tega moramo posvetiti vso pozornost. Zavoljo tega menim, da ne bi bilo odveč, če bi v Železarni organizirali tečaje za pisanje zapisnikov, saj imamo v Železarni le malo, lahko jih naštejemo na prste, takšnih administratorjev, ki znajo napisati zapisnik tako kot je treba. Za tečaje pa imamo vse možnosti in dovolj časa.

M. Polak

Upokojenci Železarne — udeleženci oktobrs

»V enotah Rdeče garde oziroma Rdeče armade je bilo že formiranih več jugoslovanskih odredov in polkov, sestavljenih iz pripadnikov vseh naših narodov, ki so se takrat v raznih okoliščinah znašli v Rusiji. Posebno številno je bilo sodelovanje Srbov, Hrvatov in Slovencev iz krajev, ki so bili dotlej pod avstro-ogrsko oblastjo. Le-ti so se ob prvi priložnosti vdajali Rusom, potem pa se jih je mnogo vključilo v revolucijo.«

JOSIP BROZ TITO

FRANC DOLINAR

V zimi 1919/1920 se je Franc Dolinar vrnil iz ruskega ujetništva, s seboj pa je prinesel nalezljivo in nevarno bolezen, ki ji pravimo »socialistične ideje«. To je bila nalezljiva bolezen zato, ker je duh Oktobra preplaval Evropo in obšel zemeljsko kroglo, da pa je bila ta »bolezen« nevarna, lahko ugotovimo po tem, ker so Nemci v drugi svetovni vojni nosilce teh idej preganjali, mučili, izseljevali in streljali. Tudi Franca je doletela ta usoda. Čim so prišli Nemci, so ga zaprli v Begunje, nato pa so ga s prvim transportom izselili v Srbijo.

Oktobra 1914. leta je Franc prispel z vojaškim transportom na fronto v Galicijo. Že prvi dan zvečer je enota stopila v borbo in 15 Francovih sobojevnikov je obležalo za vedno v podnožju Karpatov. Kdo se bo boril za cesarja, si je mislil Franc, tako pa so mislili tudi drugi Slovenci. Četa Slovencev iz 17. pešpolka se je kmalu predala Rusom brez borbe. Pot v ujetniško taborišče jih je vodila prek Kijeva, Brjanska, Tule, Taškenta do Skobelova, ki leži v podnožju Pamira. Rusi so sploh radi prevažali ujetnike z enega konca Rusije v drugi konec. Tudi Franc je kmalu moral odpotovati nazaj v Kujbišev, ki leži ob reki Volgi blizu Urala. Od tam ga je pot vodila do kraja Pokrofska, ki je dan vožnje z vlakom oddaljena od Kujbiševa. Tu so ujetniki delali pri ruskih »mužikih«.

pri tistih dobrih ruskih kmetih najemnikih ki so rešili življenje marsikateremu ujetniku. V tem kraju so bile njive dolge po en km in široke po 500 metrov. Čeprav je bilo pozimi mráz do 40 stopinj pod ničlo, je bila prek zime vsa živina v odprtih hlevih.

Nekje v poletju 1917. leta je zvedel za februarško revolucijo, ki je pripeljala na oblast Kerenskega. Takrat so »mužikom« obljubljali, da bodo postali lastniki zemlje. Kolagina, v kateri je delal Franc, je bila tako oddaljena »od sveta«, da so prve enote rdeče armade šle skozi vas šele nekje v poletju 1918. leta. Koliko je bila vas odmaknjena od drugih večjih mest se vidi po tem, da kljub velikemu pomanjkanju v vojni, kmetje iz tega kraja niso imeli nobene obvezne dajatve v hrani ali živini.

Prvega maja 1919. leta je Franc v Samari prisostvoval veliki prvomajski paradi rdeče armade, delavcev in kmetov.

Ko so Franca odpustili iz ujetništva domov, je zopet potoval prek Kijeva. Ker pa so se v okolici bili ogorčeni boji s separatisti iz Ukrajine in Poljaki, so ujetnike zaustavili in iz njih ustanovili mednarodni polk, ki se je 1919. leta bojeval na strani rdeče armade. V tem polku se je bojeval tudi Franc Dolinar iz Koroške Bele.

ANTON PEZDEVŠEK

Pezdevšek je bil rojen 1891. leta v Smarjah pri Jelšah. Leta 1912 je bil vpoklican v avstrijsko vojsko. V jeseni 1914 je bil polk poslan na rusko fronto v Galicijo. Enota ni imela sreče, pa tudi Pezdevšek ne. Že prvo noč na fronti je bil Anton dvakrat ranjen v nogo, en strel pa je dobil v hrbet. Drugi dan je bil že ruski vojni ujetnik. Po daljšem potovanju je z drugimi ujetniki prispel v Staropol. To je kraj kjer sedaj Rusi v ko-produkciji z Italijani gradijo

veliko tovarno fiat avtomobilov. Po smrti Toljatijskega sekretarja italijanske komunistične partije, so ta kraj preimenovali v Toljatijsko.

Pezdevšek se je kmalu pozdravil in se dobro počutil v taborišču. Vsekakor boljše kot vojaki na fronti, ki so umirali za cesarja in njegovo trhló cesarstvo.

Decembra 1914. leta so ujetnike prepeljali z vlakom iz Staropola v Omsk v srednjo Sibirijo. Tam so jih porazdelili na delo h kmetom.

Čeh, vojaki pa iz Srbije, Hrvatske, Slovenije in pripadniki drugih nacionalnosti. V okolici Saratova so se često bili ogorčeni boji. Alarmi sredi noči niso bili nobena redkost. Neke noči je bil dan alarm, ker so se mestu naglo približevali belogardisti. Pezdevšek je v temni noči sunkovito zagrabil za puško, toda namesto za puškino cev je zagrabil za bajonet, ki so ga imeli vojaki stalno na puški. Nož je zagrabil s tako silo, da si je

socialistične republike z milijon prebivalci, je daleč, daleč v spominu Jožeta Perparja; rdečearmejsca Perparja, ki je osem mesecev patroliral po Taškentu in vzdrževal red ter zakonitost, nujno potrebni mladi socialistični republiki. Dvakrat so sredi noči zadržali mitraljezi in dvakrat se je sredi Taškenta pod Jožetom zgrudil mrtev konj.

Jože Perpar je bil rojen 1894. leta pri Novem mestu, po prvi svetovni vojni se je

LENIN — risba s svinčnikom — delo pokojne Albine ČUFAR (15. I. 1946)

Naslednje leto so Antona poslali na delo v neko skladišče na Poljskem, od tam pa zopet nazaj v Veliko luko v srednjo Rusijo. V časopisu Novoje vreme je bral o Leninu in zvedel o oktobrski revoluciji. Pezdevšek se je takoj javil kot prostovoljec v rdečo armado. Prvi odlok sovjetske oblasti je bil odlok o miru, zato so vsi pričakovali takojšen konec vojne. Pezdevška so dodelili letalcem v Smolenskem. Tam so mu dali puško in Anton je bil mesec dni stražar na letališču. Čez mesec dni so letala odpeljali v Saratov. V mestu Tambovo, 300 km od Saratova, se je Pezdevšek priključil internacionalnemu bataljonu rdeče armade. Poveljnik bataljona je bil neki

močno porezal tri prste na roki. V bolnišnici so mu prste odrezali in ga ozdravili.

Ruska država pod Leninovim vodstvom je že v začetku pokazala veliko humanost do ljudi. Čeprav zaostala, ekonomsko siromašna in od dolgotrajne vojne izčrpana, je nova ruska država že dajala podpore in pokojnine zaslužnim borcem. Tudi Antona Pezdevška so odpustili iz rdeče armade in ga invalidsko upokojili z 250 rubljev pokojnine mesečno.

JOŽE PERPAR

Samarkand, Taškent, Zlata Orda, planine, pušave in polja med Aralskim jezerom, Afganistanom in Kirajsko so daleč, daleč v Aziji. Taškent, glavno mesto Uzbekistanske

preselil na Gorenjsko in je upokojenec Železarne od 1956. leta. Čudil sem se njegovemu svežemu spominu in vedrosti, le nizka pokojnina ga jezi. In to upravičeno!

Leta 1914 je bil Jože poklican v vojsko. Služil je v 17. pešpolku in se še istega leta znašel na fronti v Galiciji. Od tam pa do ujetništva ni bila dolga pot, saj je komaj čakal, da ga zajamejo Rusi. Kot ujetnik je prispel v Zlato Ordo, ko je bila tam najhujša vročina in pšenica v klasu. Zaradi slabe vode in uši je prišlo v Zlati Ordi do epidemije črnih koz in tifusa. Od 12.000 ujetnikov jih je okrog 8.000 umrlo. Prav zaradi nalezljivih bolezni so Rusi ujetnike premestili v Samarkand, južno od Ta-

škenta. Tu nekem km

Nekega polje voja da je obla cev in km mik, so r vsi se n zmago soc Jože zvede postal rde armejsci so širok rdeč pa tudi na

V Taške predlekli uniforme in teh ujetnik kent, usta narodna br stavljali S Čehi, Hrva drugih nar

Jože je osem mese če armade. mestu in c

Čez osen šel na fron ga jezera i žine je pro lo ogromno volucije. Jo mejci dod topništvo. I vilnih boje pah, kjer so živimi voja sestradani volkov in krili, kakrš

JAKOB V

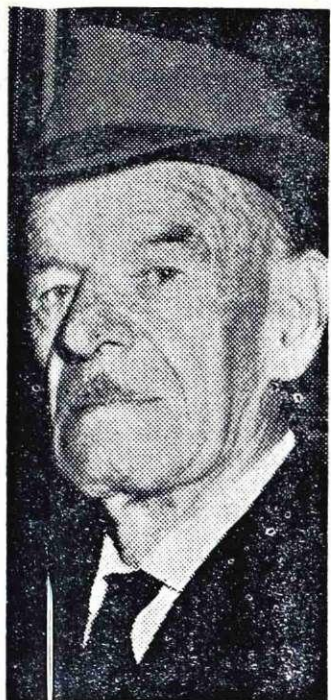
Pot udele revolucije, v ljanov. Avst je v pečem po prtilu mesta, v e v isto smer takole: od od tam pa jaških unif fronto.

Jakob Vid rovnici je 1914 poklica mladi 1915. bataljonom slan na rus pate. Tako

oktobrske revolucije

mi-
da-
ar-
ja,
ulji-
val
po-
re-
no-
in
nta-
tev

jen
stu,
je

škerja. Tu je Jože delal pri nekem kmetu.

Nekega dne so prišli na polje vojaki in mu povedali, da je oblast v rokah delavcev in kmetov. »Pojdi z nami«, so mu dejali vojaki, »vsi se moramo boriti za zmago socializma«. Tako je Jože zvedel za revolucijo in postal rdečearmejec. Rdečearmejci so nosili na kapi širok rdeč trak, prav takega pa tudi na levem rokavu.

V Taškentu so ujetnike preoblekli v ruske vojaške uniforme in jih oborožili. Iz teh ujetnikov je bila v Taškentu ustanovljena III. mednarodna brigada, ki so jo sestavljali Slovenci, Madžari, Čehi, Hrvatje in pripadniki drugih narodov.

Jože je bil v Taškentu osem mesecev pri milici rdeče armade. Patuljiral je po mestu in okolici.

Čez osem mesecev je odšel na fronto. Od Kaspijskega jezera prek Turanske nižine je proti Taškentu drvele ogromno sovražnikov revolucije. Jožeta so rdečearmejci dodelili k težkemu topništvu. Udeležil se je številnih bojev v azijskih stepah, kjer so se z mrtvimi ali živimi vojaki često gostili sestralani tropi stepskih volkov in orli s širokimi krili, kakršnih pri nas ni.

JAKOB VIDIC

Pot udeležencev oktobrske revolucije, vsaj kar se državljanov Avstroogrske tiče, si je v nečem podobna. Vsi so po priilu startali iz istega mesta, v enakih uniformah v isto smer. Lahko bi dejali takole: od doma v kasarne, od tam pa v avstrijskih vojaških uniformah na rusko fronto.

Jakob Vidic s Sela pri Zirovnici je bil septembra 1914 poklican v vojsko. Spomladi 1915. je bil s sedmim bataljonom 27. pešpolka poslan na rusko fronto v Karpatih. Tako kot drugim Slo-

vencem, se tudi Jakobu ni »ljubilo« boriti se za cesarja. Zato je komaj čakal, kdaj ga bodo Rusi zajeli. Na to ni dolgo čakal. Čez mesec dni je že bil ruski vojni ujetnik in pot ga je vodila od Lvova prek Kijeva do mesta Naročat v Penzanski guberniji. Grof, pri katerem je delal Jakob in drugi ujetniki, je imel dve graščini, oddaljeni 25 km ena od druge in vsa zemlja na tem območju je bila njegova.

Nekega jesenskega dne 1917. leta, ko so nastopili mrzli dnevi, je grof poslal Jakoba s konjem v Naročat po državnega zrebca. Še preden je prišel do mesta, je Jakob slišal vpitje, ki si ga ni znal razložiti. Konja je privezal za neko drevo ter se napotil peš v mesto gledat, kaj se dogaja.

»Živel delavski razred«, »Živel Lenin!« je vzklikala množica, vmes pa so vihrale rdeče zastave in številni transparenti, ki so oznanjali zmago socialistične revolucije. V Naročatu tega dne ni bilo nobene žrtve, ker so sovražniki že prej pobegnili. Ko je po manifestacijah Jakob vprašal za zrebca, so mu dejali: »Reci baronu, da so vse boljševiki »zabrali« (zaplениli). Jakob se je vrnil na posestvo in poročal grofu o vsem, kar je videl v Penzi. »Hitro vpreži dva konja«, je ukazal baron in od takrat ujetniki niso več videli barona.

Ko je revolucija zmagala, so bili ujetniki prosti. Razporedili so jih na nova delovna mesta. Jakoba so dodelili na delo v mestno tiskarno. V mestu ni bilo električne energije, zato so ujetniki in delavci poganjali tiskarske stroje ročno. V tiskarni so tiskali brošure, časopise in letake ter tako širili ideje oktobrske revolucije — ideje Marxa, Engelsa in Lenina. V tem kraju se je takrat zadrževal tudi Vorosilov. Ko je odhajal na novo delovno mesto v Moskvo, se je Jakob s konji v kočiji peljal do železniške postaje Samofejka. V bližini mesta so se večkrat bili ogorčeni boji, toda sovražnikom ni nikdar uspelo priti v Naročat.

Viktor Gregorač:

Konji nad durmi

Kadar hodim po tisti poti, sem ves otrok. Kako tudi ne; saj naletim skoro pri vsakem koraku na kak spomin. Ob starih jesenih smo sedeli in ustvarjali čudovite umetnine iz ilovice, včasih smo se stekli in igrače so bile na mah razbite, krvaveče kolce in kolena smo izpirali niže pri potoku. Kovačev Tevž je bil najmočnejši, vse je užugal. Zamerili mu tega nismo, ko pa je imel tako bele, mehke zajčke in nam jih je pustil božati. Krmili smo jih pod potjo, kjer so rastle velike rastline s preklatnimi listi, ki so jih zajčki najraje grizli. Na vrhu hriba so pa murve! Tomažnikov Nečeta je vedno jokalo, ker je bil premajhen, da bi dosegel vejo, ali da bi splezal na drevo. Na levi, pred staro bajto tete Marjete, ki je Nečeta po navadi pestovala, smo pod orehi čofali po luži, ki je nastala v kotanji ob deževnih dneh... In še mnogo, mnogo spominov je ob tej kameniti poti.

Vse se je že izpremenilo, le pot je ostala ista. Otročaji so zrastle v fante in dekleta, ki jih je že polje in delo zajelo, da za spomine ni več časa.

Saj res, ravno murve zore Črne in bele so. Poskusim eno, ni mi všeč, presladka je. Ko sem bil še otrok, so mi bile še premalo sladke.

V grapi stoji velikanska kovačeva češnja. Nekateri plodovi so že zardeli. Ti so mi danes bolj všeč. Pripogibam veje in trgam. Sredi spominov sem...

V klanec ropota voz. Slišim pokanje biča in kričanje.

»Hi, i, no!...«

Konj rezgeta in vleče. Na vrhu obstane sam od sebe. Ozrem se in vidim: stari Primožič se je oprl ob voz in si briše pot s čela. Čudno, da se po tolikih letih ni mnogo spremenil, le siv je malo bolj. Popoldansko sonce mu sije v zagoreli obraz, od katerega se tako lepo odražajo beli lasje.

»Dober dan, oče!« pozdravim.

»Bog daj!« odgovori in me pogleda sprva nezaupljivo, nato pa pristavi:

»Lej ga no fanta, saj ne vem, ali si pravi ali ne. Mislim, da si bil včasih pri Gružju, ali ne?«

Prikimam.

»E, spominjam se! Takole je bilo, nekaj pedi veliko, še hlači ni nosilo. Za tisto pa še prav dobro vem, kako sta se s Kovačevim Tevžem tepla pred kajžo. Oba sta bila izpraskana, krvava in objokana, a popustil ni nobeden. Potem se ne spominjam več, da bi te videl.«

»Lani pri Klemenu ste me videli.«

»Da, takrat, ko si slikal Klemenove panjske končnice. Lepo rišeš, da. E, saj si že kot otrok lepo risal. Vidíš, nekaj bi te prosil, če bi mi hotel narediti.«

»O, kar povejte, oče!«

Pipo si nabaše stari, a beseda mu ne gre.

Tako je bilo povsod, ne samo pri Primožiču. Nihče ni prav vedel, kako bi govoril z menoj. Med seboj in s fanti in dekleti so kmetje seveda govorili neprisiljeno. Nič izbranih besed niso iskali, kadar so se srečavali, ko so šli na polje, ali se po maši sestajali pred cerkvijo ali v gostilni. Pri meni ni bilo tako. Ko sem bil še majhen, še ni bilo toliko razlike. Čim sem pa dorastel, smo se začeli drug drugemu odtujevati. Ne po krivdi enega ali drugega — to je prišlo samo od sebe. V vasi so bili mneneja, da ne spadam v njihov krog, ker sem »delavski«. Tako so pravili vsakemu, kdor je živel v industrijskem kraju.

»Letos smo postavili nov hlev,« začne Primožič. »Pa kaj bi ti pravil, take stvari te ne zanimajo. V šolah vam vse kaj lepšega povedo. Nad hlevskimi durmi sem pustil lep prostor. Hotel sem, da bi mi ti tamkaj narisal konje. Pred tednom sem se že mislil oglasiti pri vas, ko sem peljal češnje na trg. Pa mi je bilo nerodno. «Kaj boš sitnaril tam okoli!« sem si mislil. Dobro, da si prišel. Čakaj, nekaj drv imam še v Rebri, ko pridem nazaj, bova šla k nam.«

»No, prav,« pravim.

Primož požene. Ko izgine za ovinkom, grem na grič. Za kmetijami, skritimi med drevjem, se razprostira polje z njivami kot raznobarnimi krpami. Na jugu se svetlika cerkva. V modri daljavi straži mrki blejski grad.

Pravijo, da Primožiču ne gre preveč dobro. Sicer pa med kmetijami ni velike razlike. Če je posestvo večje, ravno toliko, da izhajajo, mali kmetje in kajzarji pa stradajo. Kako je prišlo do tega, sami ne vedo. Lepih parov konj ni več v hlevih in tudi kočije so izlekli iz kolarnic. V šupah še samevajo lojtrniki in vozovi za gramoz, ki ga vozijo na cesto. Če gredo na božjo pot, položijo nekaj desk na lojtrski voz. Otroci ne več na vasi, vsi so na polju, ker primanjkuje delavcev. Če bi teh tudi kaj bilo, bi jih ne mogli plačati. Vendar kmetje veselja za lepe stvari niso izgubili; to je še edino dobro. Ob vsej revščini so dali prebarvati vaško znamenje.

Ko pripelje Primožič s hriba, stopava za ropotajočim vozom.

»Ti boš pa nemara šel za slikarja?« vpraša stari.

»Ne vem, kako bo še.«

»O, le pojdi, če imaš veselje za to. Moj starejši fant je tudi študiral. Sedaj je davkar na trgu. Pri vojaki je narednik, lani je napredoval. No, pa le v rezervi. To me je stala šola! Nikoli ni bilo dosti denarja. Ata, za čevlje pošlji denar, pa zopet za knjige, za stanovanje, je pisaril. Revez je bil pri vsem tem še tako blede, da doma nikoli in bil tako. Da, da, mesto pije kri. Jaz tudi ne bi mogel dolgo ostati tam. Kako je tebi všeč mesto?«

»Malo sem se ga že navadil. Najlepše je le tukaj.«

»Da, da...«

Primožič ustavi konja, jaz hitim odpirat lesa.

Dolge sence že padajo po dvoru in po sadovnjaku. Nad obzorjem vise tako lepi rdeči oblaki. Dva sta prav vijoličasta.

S stari stopava skozi vas. V sosednjo vasico greva gledat sv. Jurija, ki na belcu prebada strašnega zelenega zmaja. Takega konja bi rad imel narisana Primožič, da bi se vedno spominjal na kobilu Šargo, kadar bo šel v hlev. »Le vrat je imela malo bolj močan,« pravi, ko gledava starinsko fresko pred cerkvenimi vrati.

Oba občudujeva sliko. Stari se je zamaknil in se mirno smehljal. Ne zavistno ali potuhnjeno kot ljudje, ki so dobri s teboj zaradi tega, da pozneje laže udarijo po tebi. Vsakovrstne misli so se mi rodile v glavi, toda skozi vse je vel starinski duh zidovja te cerkvice, v kateri so že davno rodovi molili Boga. Zelen kamen ob oknih in na stopnišču me je prevzel z domačnostjo, saj so pri Gružju ob vratih z veliko monštranco imeli take podboje. Tista lepa izrezljana vrata sem vedno občudoval, pa Klemenove panjske končnice in znamenje na vasi in sem sčasoma prišel do spoznanja, da je to umetnost, da morejo take stvari ustvarjati le ljudje, ki imajo za to poseben dar.

Mračni se, pri cerkovniku prižigajo luč.

No, takega bi mi naredil. Ta je še najbolj podobna Šargi. O, ta Šarga! To so bili časi! Cela fara jo je poznala, ko je topotala zvečer s sejma. Takrat smo imeli tudi konje narisane nad vrati, pa je slika med vojno nekam izginila.

Hud mrz je pritisnil tisto leto. Že v zgodnji zimi so cvetele ledene rože na oknih. Na vasi so se zalile stopinje goveda v blatu s ledom, od koč so visele ledene sveče. Reka v dolini je naglo upadala, nekega jutra po so ustavili tovarno. Vode je zmanjkalo... Kaj so hoteli delavci? Šli so domov in upali na boljše čase. Čudno je bilo, ker ni bilo nič več čuti ropotanja iz tovarne, ki je v mrzlih večerih vsa temna ležala ob reki, iz katere se je kadilo. Enolični, temačni dnevi so se vlekli leno naprej in neopazno prehajali v noč.

Tudi mlajši Primožičev sin France je bil sedaj brez dela. Preživljal je te puste dni v svoji sobici v veliki delavski hiši. Ob svojih knjigah je živel sam zase. Scottov Ivanhoe, Dorgelesovi Leseni križi, Prešernove Poezije, Cankarjeve Podobe iz sanj in Rey-montovi Kmetje so bili ponos njegove knjižnice. Kaj naj bi pa počel? Mnogo je doživljal ob njih.

Mraza ni hotelo biti konec. Kuriva je že primanjkovalo. Ko je šel v klet po premog, je videl, da ga bo kvečjemu za teden dni. Drugo jutro je divjala grozna burja. Ljudje že dolgo niso pomnili takega mraza. Vetrovi niso prenehali upogibati ubogih dreves, ki so jih zasadili ob cesti na klancu pri tovarni. Že ves mesec niso šli delavci v tovarno. Čez dolgo je le jug pritisnil. Mrz je res malo odjenjal, pa je začelo snežiti, da so se električne žice začele trgati in je bila polovica mesta v temi. Božič se je bližal, a zaslužka nič.

France je premišljeval in si drgnil premražene ude. Boril se je z mislimi, ki so kot valovi butali vanj. Ko je že vse zatonoilo v mraku, se je odločil. Pojdel!

(nadaljevanje)

Seja občinske konference ZK Jesenice

Reorganizacija in nadaljnji razvoj ZK ter idejno politični problemi reforme so bila glavna vprašanja, o katerih so govorili v četrtek, 26. oktobra na prvi seji novoizvoljene občinske konference ZK Jesenice. Od 75 izvoljenih se je konference udeležilo 59 članov ter nekateri gostje, med katerimi je treba omeniti člana CK ZK Slovenije in republiškega sekretarja za delo Jožeta Božiča ter predstavnika KP Italije iz Tolmezza.

Uvodni referat je imel dosednji sekretar občinskega komiteja Pavel Lotrič. Govoril je o reorganizaciji ZK in njenih nalogah, pri čemer je poudaril, da ZK ne pomeni oblast, temveč je to le objektivna posledica hotenja delavskega razreda ter da naj bi ne bila reorganizacija mišljena le kot organizacijska sprememba, temveč naj bi pomenila tudi spreminjanje naše miselnosti. Govoril je tudi o mladih, o nekaterih nesoglasjih v ZK, o gospodarski reformi in stanju gospodarstva v občini. V razpravi se je nato zvrstilo osem govornikov, ki so poleg osnovnih aktualnih vprašanj reorganizacije in reforme govorili tudi o drugem. Povzemamo le nekaj misli: komunisti naj bi se aktivneje vključevali v delo organizacije SZDL, zavzemali naj bi se za modernizacijo proizvodnega procesa v delovnih organizacijah, tako da bi z manjšo količino in boljše kvaliteto ustvarjali večji dohodek, urediti bi bilo potrebno plačevanje po učinku. Glede na novo organizacijo ZK bo potrebno paziti, da sestanki osnovnih organizacij ne bi bili še bolj formalnost kot so bili ponekod do sedaj. Sestanki naj bodo zanimivi, bolj dosledno pa bi bilo potrebno uveljavljati tudi zadolžitve in izpolnjevanje teh. Govorili so tudi o problemih mladih, katerim naj bi ZK posvečala več pozornosti. V razpravi je sodeloval tudi Jože Božič, član CK ZK Slovenije. Govoril je o reorganizaciji ZK ter o tem, da bo šele praksa pokazala, katere oblike dela naj bi osvojili kot

najboljše. Prav zato čaka komite in pa konferenco posebno v začetku zelo zahtevno delo. Govoril je tudi o našem gospodarstvu. Reforma je zelo zaostrela nekatera vprašanja gospodarjenja, prihajamo v krizo in po besedah bo najtežje v tretjem letu reforme. Ob tem se je Jože Božič več zadržal tudi o problemih naše Železarnice. Izrazil je prepričanje, da se tudi to stanje da rešiti, saj je končno kolektiv Železarnice pokazal, da ve, kaj hoče. Spomnil je na čudovito resolucijo ob reformi leta 1965, ki jo je Železarna javno proklamirala v Jugoslaviji, na pravilne sklepe skupne seje občinskega in tovarniškega komiteja ZK lani decembra ter na ostru in dosledna stališča zadnje konference članov ZK v Železarni. Na trenutno stanje Železarnice vpliva po njegovem mnenju troje: uvoz in jugoslovanski odnos do železarn, vprašanje integracije slovenskega železarstva in širše delitve ter notranji odnosi v sami Železarni. Prekomerno zmanjševanje carin ne bo koristilo, ker bo Železarno le delno izkopal iz težav, bo pa vseeno treba urediti nekatere odnose, ki so se že pokazali kot nepravilni. Vendar naj bi to ne uspavalo kolektiva in vodstva, saj bi se zaradi modernega razvoja železarstva v svetu jeseniška Železarna znašla čez leta v še težji situaciji. Integracija slovenskih železarn ima svoj smisel, vendar so osnovne rezerve v sami Železarni, kjer se bo treba še marsičemu odločiti. Vprašanje je tudi, ali nekateri v Železarni ne razumejo vsega tega, ali nočejo

razumeti ali pa ne znajo razumeti. Treba se bo odločno zavzeti za čim prejšnjo rešitev, saj tak položaj samoupravljalca z nesigurnimi osebnimi dohodki, ne stabilizira za neko dolgoročno politiko. Tako stanje lahko posameznike kaj hitro zavede v neko demagogijo, v kritiko reforme, ne pa v kritiko lastnih napak, nerazvitosti ter kadrovske in tržne napake. Ob koncu je še poudaril, da se pri teh težavah tudi v širši samoupravni skupnosti že prizadevajo, da bi pomagali kolektivu, ki je po vojni z 80 % jekla vzdrževal celotno gospodarstvo Jugoslavije. Če

je proizvodni proces zastarel, pa je vsekakor naša slovenska nacionalna dolžnost, da poskušamo stvari spraviti na pravo mesto.

V nadaljevanju seje občinske konference ZK Jesenice so navzoči potrdili tudi sklep o oblikah in načinu organiziranja v občini ter poslovnik za delo občinske konference in njenih organov. Najvišji organ ZK v občini je občinska konferenca, katero sestavljajo člani, izvoljeni neposredno na konferencah krajevnih organizacij in organizacij komunistov v delovnih organizacijah. Konferenca voli izmed članov občinski ko-

mite, kontrolno in revizijsko komisijo ter več drugih komisij. Na področju krajevnih skupnosti se namesto sedanjih osnovnih organizacij ZK ustanovi sedem krajevnih organizacij: Kranjska gora, Mojstrana, Plavž, Sava, Javornik, Blejska Dobrava in Žirovnica. Poleg teh pa še štiri organizacije v delovnih organizacijah: Železarna, Železnica, GIP Gradis in SGP Sava.

Na koncu četrtkov seje so izvolili še trinajstčlanski komite ter imenovali devet komisij, za sekretarja pa je bil ponovno izvoljen Pavel Lotrič. L. T.

Letna konferenca ZMS

V petek, dne 11. oktobra t.l. je bila v okrašeni učilnici letna konferenca mladinske organizacije, kateri so prisostvovali razredniki treh osmih razredov kot mentorji mladinske organizacije na šoli, ravnatelj in zastopnik občinskega komiteja ZMS ter vsi mladinci in mladinke treh letošnjih osmih razredov.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je dosednji predsednik šolskega komiteja ZMS Darko Zorman poročal o delu in uspehih v lanskem šolskem letu. Za dan mladosti — 25. maja 1967 smo pionirje vseh sedmih razredov slovesno sprejeli v mladinsko organizacijo, ki je tedaj imela 208 članov; mnogi mladinci pa so bili tudi člani PRK, DPM, Počitniške zveze, Tabornikov, Svobode, Planinskega društva in TVD Partizan. Ti podatki izpodbijajo trditve nekaterih, da je naša mladina nedelavna in da ne kaže zanimanja za delo v raznih družbeno-političnih organizacijah. Od organizacije same in od njenega dela pa je odvisno, ali bo zaupanje mladine ohranila, ali pa ga bo izgubila. Prva dolžnost mladine je učenje — za življenje, ne pa za ocene; poleg tega svojega dela pa mnogi prostovoljno sodelujejo pri svobodnih aktivnostih, ki naj — smotrno izbrane — poglabljajo učenje samo ter da v mladincu razvijajo razne vrednote, kot so ljubezen do domovine, do socialističnega družbenega reda, npravstvena in lepotnostna načela ob lepi knjigi, ob lepi sliki na likovnih razstavah, ob lepi pesmi na koncertih in ob dobri gledališki igri in filmu; poleg naštetih duhovnih načel naj mladinec krepi svoje telo v šolski in partizanski telovadnici, ob tekmovalnih in v ustreznih športnih zvrsteh; le tako bo mladina dosegla znano, staro geslo: »Zdrav duh v zdravem telesu«. Najvažnejše svobodne dejavnosti so bile: mladinski pevski zbor, ki je pod vodstvom prof. Janka Pribošiča marljivo vadil ter našteval več umetnih, narodnih in borbenih partizanskih pesmi, s katerimi je sodeloval na raznih šolskih in javnih praznikih, sodeloval na reviji pevskih zborov na Jesenicah in v Kranju ter priredil sa-

mostojen koncert; člani naše mladinske zborstva mnogi hkrati tudi srednješolski pevski zbor.

Razredni krožki pod vodstvom svojih razrednikov so prirejali številne razredne proslave, medtem ko je štiriidesetčlanski dramski krožek uprizoril mladinsko igro Emil in detektivi, ki jo bo v tem mesecu še nekajkrat ponovil doma in na gostovanju; igro je režiral ravnatelj. Mladinci so radi sodelovali ob zbiralnih akcijah za odkup Gregorčičeve in Finžgarjeve rojstne hiše, člani RK pa so zbirali obleke, obutev in denar za družino Razinger na Planini pod Golico. Sodelovali so tudi pri raznih nagradnih natečajih s spisi, likovnimi in tehničnimi izdelki, za kar so bili večkrat nagrajeni; tudi pri tekmovalni mladini matematikov so dobro uspeli, saj je učenec Zorman (predsednik naše mladinske organizacije) bil prvi na medobčinskem tekmovalju.

Zelo delavno je tudi šolsko športno društvo, ki ga požrtvovalno vodi tov. Greta Samar; poleg predpisanih šolskih tekmovalj so se člani ŠSD udeleževali tudi raznih tekmovalj drugih športnih organizacij in klubov; pri tekmovaljih so večkrat dosegli prva in druga mesta; ti uspehi dokazujejo, da je telesna vzgoja na šoli na pravi poti, v pravih rokah. Za pozitivne učence delujejo na šoli tudi plesna šola pod vodstvom plesnega učitelja.

Ogledali smo si tudi več gledaliških in filmskih predstav na Jesenicah, več likovnih razstav in razstav in spomenikov iz narodnoosvobodilnega boja, (partizansko bolnišnico »Franja« pri Cerknem), Gregorčičevo rojstno hišo v Vrsnem pod Krnom, rojstno hišo in grob velikega pripovednika Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca v Kotljah pri Ravnah na Ko-

roškem, v Ljubljani pa Gotovčovo opero Ero z onega sveta, Narodno in univerzitetno knjižnico, Muzej revolucije in dom RTV Ljubljana; v Celovcu pa smo si ogledali tudi svetovnoznano dunajsko drsalno revijo.

Vodstvo šole je za najboljše učence sedmih in osmih razredov organiziralo za nagrado brezplačni ogled svetovne likovne razstave »Mir, prijateljstvo in humanost« v Slovenj Gradcu; po končanem pouku pa je 105 učencev 14 dni letovalo v Baški na otoku Krku; polovico stroškov je krila šola iz namenskih sredstev, ki so bila zbrana od gledališke igre, koncerta in prvomajskih čestitk v Mladem samorastniku.

Naši mladinci in pionirji so svoje pesmi, spise in opise objavljali v šolskem glasilu Mladi samorastnik, ki je izšlo v petih številkah; pesniški del je urejeval prof. Valentin Cundrič, druge prispevke pa ravnatelj.

Poslušali smo tudi več predavanj iz poklicne, prometne vzgoje ter mladinska predavanja občinskega komiteja ZMS Jesenice, ki je organiziral tudi seminarje za člane šolskega komiteja ZMS.

»Aktivnosti je bilo torej zelo veliko, posebno še, če upoštevamo, da je na prvem mestu naše delo — naše učenje«, je končal dosednji predsednik svoje poročilo.

Nato je blagajničarka Simona Pirš poročala o blagajniškem stanju, ki je pozitiven, saj ima še majhen prihranek od pobrane članarine.

Po potrjeni razrešnici staremu odboru so navzoči člani izvolili nov odbor in sicer: Alenko Tolar, Branko Stare, Bredo Krušic, Mirico Zimic in Matka Poharja.

V svojem pozdravnem govoru je ravnatelj šole podčrtal glavne pravice in dolžnosti članov mladinske organizacije; letno konferenco je nato pozdravil še zastopnik občinskega komiteja ZMS, ki je pohvalil delo mladinske organizacije na šoli Prežihov Voranc.

Dobrodošli

glasbeniki iz Piombina

Danes bomo po dveh letih ponovno pozdravili na Jesenicah člane krožka ITALSIDER iz Piombina — Italija. Letos se nam bo krožek predstavil z zabavno glasbo HAPPY BOYS QUARTETA, ki ga sestavljajo šolani glasbeniki, ki pa se v prostem času ukvarjajo z glasbo. To so delavci v železarni Piombino in študentje.

Cilj ansambla je odkriti pravo glasbeno vsebino današnjih najbolj priljubljenih motivov, po drugi strani pa hoče poživiti tradicijo italijanske melodične popevke s prvinami beat glasbe. Ansambel je doslej doživel že velik uspeh, saj se v poletnih in zimskih počitnicah potegujejo zanj najuglednejši lokali na obali Tirenskega morja.

Glasbeniki iz Piombina bodo gostje DPD Svoboda Tone Čufar, ki ima že več let prijateljske stike s kulturnimi skupinami italijanskih železarn. ITALSIDER, ki združuje italijanske železarje, pa je zanimiv tudi za našo železarno, ki je imela že številne poslovne stike z italijanskimi železarnami.

HAPPY BOYS QUARTET bo nastopil jutri v soboto, 4. t. m. ob 19.30 uri v gledališču Tone Čufar, v nedeljo, 5. t. m. ob isti uri pa v kulturnem domu na Hrušici.

Novo poglavje v slikarstvu mojstra akvarela Ljuba Ravnikarja

V soboto, 28. oktobra, je bila ob izredno dobri udeležbi odprta v mali dvorani Delavskega doma 12. razstava v tem letu. Za prijeten uvod v otvoritev je kvartet glasbene šole Jesenice izvajal Františka Kramarja Kvartet št. 1. O razstavljalcu, akademskem slikarju Ljubu RAVNIKARJU, pa je govoril umetnostni zgodovinar in ravnatelj škofjeloškega muzeja Andrej PAVLOVEC, ki je med drugim dejal:

»Ni lahka naloga predstaviti razstavljalca, mojstra akvarela, Ljuba Ravnikarja, ki ni razstavil svojih najnovejših del kot gost, temveč prej kot star znanec Jesenic in Jeseničanov. Če se tudi sam opredelim kot prijatelj DOLIKA in tukajšnjih obiskovalcev razstav, potem mi bo beseda lažje stekla. Najprej moram v prid vaši tukajšnji razstavi dejavnosti dati vse priznanje, ki bo verjetno izvenelo čisto drugače in lepše, če povem, da je Ljubo Ravnikar pred približno tremi desetletji iskal prostor za svojo razstavo in svojemu delu prav tu na Jesenicah. Nikjer ni dobil dvorane, pač pa od takratnega župana lepo pisemce s pokroviteljskim nasvetom, da naj si poišče prostor v eni izmed jeseniških gostiln.

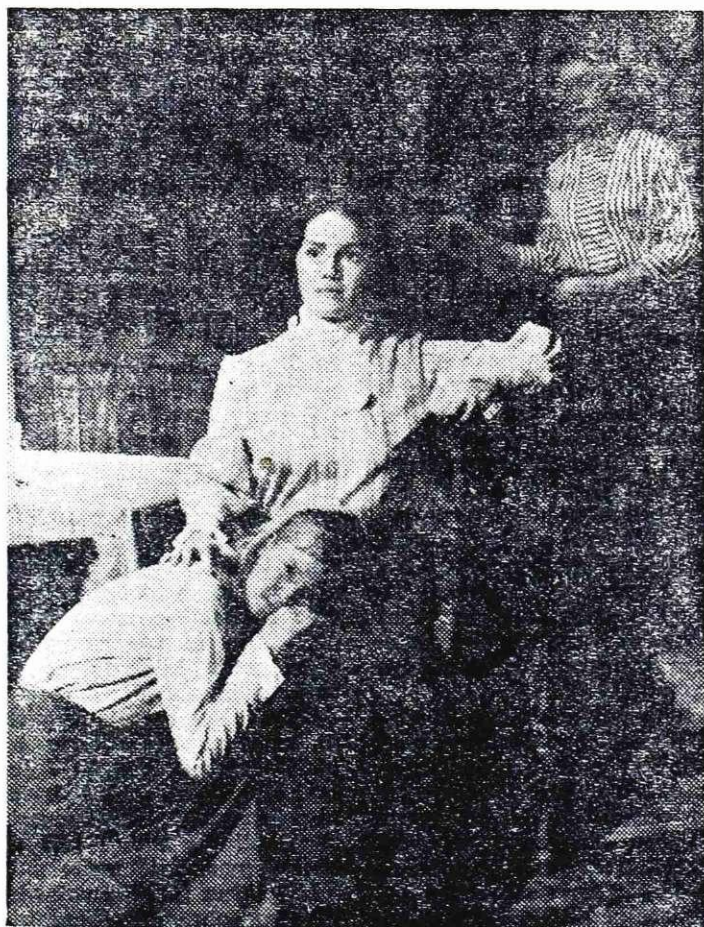
Marsikaj se je od takrat spremenilo in tudi Ravnikar je več kot pol leta zahaja na Jesenice, kjer zasleduje dva smotra: prvi je seveda umetnostnega izvora, pogojen v njegovi umetniški rasti in katerega sad lahko nocoj občudujemo razstavljenega na teh stenah. Drugi je mogoče potisnjen nekoliko vstran in je povezan z njegovo mentorско in likovno pedagoško zavzetostjo, ko se razdaja slikarjem, članom DOLIKA ob občasnih, a skoro rednih srečanjih. Toda poglejmo raje, kako bomo opisali novo poglavje v njegovem slikarstvu, ki obdeluje motive z Jesenic. V nekem sestavku sem napovedal novo poglavje o Ljubu Ravnikarju in sedaj stojim pred nalogo, da na tej razstavi že skušam najti nekaj elementov novega v slikarstvu Ljuba Ravnikarja.

Tehnika akvarela je še vedno tista zvrst slikarstva, ki jo mojstrsko obvlada kakor malokdo med slovenskimi slikarji. S tehničnimi prijemi njegove lastne iznajdbe, če tako na kratko in posplošno rečemo, ter z nekaterimi bravurami, ki so resnično mojstrske, spada Ljubo Ravnikar v sam vrh slovenskih akvarelistov. Prav pri jeseniških motivih je nekaj prvin, ki opozarjajo na pravkar izrečeno misel. Kakor je ostal zvest tehniki slikanja, tako je ostal zvest tudi slikarski snovi ali predmetu: krajina je njegovo področje ustvarjanja in tu že opazimo tudi prve spremembe. Če je naš slikar doslej upodabljal krajino in se denimo s slikanjem gorenjskih kozolcev in drugih podobnih motivov izpostavljaj nevarnostim, zaradi katerih so ga nekoliko krivično in, ovali

turistično orientiranega slikarja, če je ob taki krajini zapadal v nevarno sladke barve, potem se je tu na Jesenicah vsega tega otrese in dokazal, da zmore spremeniti lastno paletu. Pred nami so jeseniški motivi v svojskem koloritu, ki ga deloma narekuje železo in ta, za Jesenice tako značilni prah. Toda kljub temu, da uporablja v bistvu grob motiv in surovo barvitost, ni zašel v nasprotju s prej omenjeno sladkobnostjo v surovost, kar bi bila izredno lahka likovna rešitev, temveč je ohranil svojskost, ki je ne morem drugače imenovati, kakor eleganco Ravnikarjevega akvarela.

Tudi na Jesenicah je ostal sicer tisti dobri in znani romantik, ki išče motive izginjajočih starožitnosti, da bi jih ohranil ujete na svojih listih. Nekoč sem ga že imenoval dokumentarista izginjajoče lepote, kar je brez dvoma še vedno in to v najboljšem pomenu te oznake. Toda, kakor da se je tu pridružila iz zgodnjih let slikarjevega udejstvovanja in pozneje potopljena v pozabo, tista umetnikova ogorčenost nad socialnimi krivicami, ki jih je bical v svojih grafikah in risbah. Samo, da je takrat-

na mladeniška ogorčenost danes v nekaterih dokumentarnih in umetniško polnovredno zajetih motivih iz izginjajočih starih Jesenic zrelo premišljajoče slikarjevo modrovanje, ki izzveneva v besedah: da, tako je bilo včasih. Temu ob stran postavi naš slikar ugotovitev, da tako je pa danes in enako ga mika novo kakor staro. Ob tem sem se spomnil, kako so letos privlekli iz zaprašenih muzejskih omar risbe in akvarele Benesha. Samo skromna primerjava nam zadostuje za zaznavo velike razlike v primerjavi z Ravnikarjem. Benesh je ostal res samo dokumentarist, sicer z dobro tehniko slikarja, toda brez neke notranje moči, ki bi dala določen pečat njegovemu ustvarjanju. Tako bi našemu slikarju Ravnikarju storili krivico, če bi ga enostavno klasificirali kot dokumentarista, kar je samo del njegove ustvarjalnosti. Notranjo moč pa moramo poiskati drugod. Morda je sicer nekoliko drzna ocena, bolj tipajoča še in negotova, ki Ravnikarjevo slikarstvo opredeli v neke vrste neoromantikizem z vsemi zunanjimi slikarskimi realističnimi atributi, pa vendar romantiko polnokrvnega liričnega zvena, ki odzvanja tudi v naših srcih. V naši duševnosti najde odmev in če ga najde, ga ne najde zastoj, kajti odmev na Ravnikarjevo slikarstvo v nas samih je plačilo negovi umetnosti.

Prizor iz zelo uspele premiere v Čufarjevem gledališču: Levstik - Grün KASTELKA (na sliki igralka Slava MAROŠEVIČ, Vera AZMAN in Alenka TOLAR)

Lep in spodbuden začetek

Žirovniška Svoboda dr. Franceta Prešerna je s svojo dramsko družino pokazala v zadnjih letih veliko dejavnosti in dosegla prenekatere lepe uspehe na svojem odru. Kakor v večini dramskih družin pa je tudi v Žirovnici nastal problem režiserja, saj starejši, ne samo, da ne zmorejo več zahtevnega dela, tudi njihovo znanje in izkušnost ne zadoščata več za nove in vse večje zahteve tako publike, kot tudi samih igralcev.

Svoboda v Žirovnici se je tej skrbi ognila s tem, da je v dramski tečaj, ki ga vsako poletje pripravi republiški svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij, poslala mladega Marjana Lakoto. Polovico stroškov tečaja je prevzelo društvo samo, drugo polovico je pokrila Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice, tov. Lakota pa je za tečaj žrtvoval del svojega letnega dopusta. Tov. Lakota se je kot igravec že izkazal v nekaj igrah, za začetek letošnje sezone pa je doživel tudi svoj režiserski krst z uprizoritvijo mladinske igrice Dve Marički. Sicer nezahtevno, toda ljubko in vzgojno mladinsko delo je solidno in z vidnim znanjem uprizoril predvsem z mladimi igralci. Prav delo z mladimi igralci pa je zelo zahtevno in odgovorno, zato je

uspeh igrice Dve Marički toliko večji uspeh mladega režiserja in obet, da bo z vztrajnim delom in nenehnim iskanjem svoj režiserski talent še razvil in razširil. Prav gotovo mu bo pri tem v pomoč tudi dosedanje uspešno in bogato delo žirovniške dramske družine, ob številnih mladih pa tudi starejših igralcih in igralkah pa mu priložnosti za to ne bo manjkalo.

Dve Marički je žirovniška Svoboda trikrat zaigrala na domačem odru, z njo pa so gostovali tudi v Begunjah in v Ribnem pri Beldu. V nedeljo pa se bodo mladi igralci žirovniške Svobode pod vodstvom mladega režiserja tov. Lakota predstavili tudi publiku na Javorniku. Želimo jim ob tem gostovanju, kot tudi v vsem bodočem delu čim več uspeha! -nj-

Prva premiera v letošnji sezoni

Slavo Marošević smo lahko v zadnjem času že trikrat gledali v vlogi matere. Po španski drami Dom Bernarda Albe in Prežih-Mikelnovih Samorastnikih je tudi v Levstik - Grünovi Kastelki kot mati treh otrok tista junakinja, okoli katere se plete ves potek dejanja. Še več, imam vtis, da je v Kastelki vloga matere tista, s katero ta globoko človeška drama stoji ali pade. Po zaslugi Maroševićeve lahko mirno trdim, da Kastelka na odru našega gledališča krepko stoji. Izmed vseh treh del, v kateri je do zdaj ta talentirana in rutinirana igralka kreirala glavno vlogo matere, je v Kastelki brez dvoma najmočnejša. Vse kaže, da ji je bil lik trpeče, na zunan grobe, vendar v svoji intimni notranjosti nežne ter ljubeče matere, trdne in zavedne slovenske gruntarice, iz obdobja med prvo svetovno vojno, najbolj pri srcu. Z bogatim registrom svojega igralskega znanja in talenta jo je zaigrala tako, da je sicer maloštevilno občinstvo na premieri lahko navdušila in pritegnila.

Preostali del ansambla je bil na tej premieri, z izjemo Bojana Čebulja, Francija Lotriča in Vere Staretove, sestavljen iz naše mlajše gledališke garde. Vsi po vrsti: Vlasta Pavličeva, Alenka Tolarjeva, Tilka Čimžarjeva, Ivan Berlot, Drago Vrhovnik,

Borut Verovšek, Miro Oman in Franc Erjavec so se po svojih najboljših močeh trudili, da bi doprinesli svoj delež k uspehu predstave. Ob prevladujoči in močni igri Maroševićeve so izpadli tu in tam bolj medlo. To pa ni nič čudnega in slabega, saj so šele na začetku svoje gledališke poti.

Režija je bila v rutiniranih rokah Bojana Čebulja. Najbrž ne bi škodilo, če bi zadnje tri slike nekoliko skrajšal, saj so s svojo dolgovestnostjo nekoliko pokvarile sicer zelo dobro zastavljen tok predstave. Drugače pa se je močno potrudil, da bi iz mladih igralcev napravil čim več. Ob Slavi Maroševićevi je razumljivo, da mu to vedno ni najbolje uspelo.

Tudi sceno je zasnoval Bojan Čebulj. Bila je takšna, kot smo si jo lahko želeli. Skromna, vendar učinkovita ter je omogočila zelo funkcionalen potek predstave. Pri tem ne smemo prezreti važno vlogo razsvetljevalca Pavla Torkarja, ki je s svojimi izvrstnimi svetlobnimi efekti prav tako mnogo pripomogel k uspehu uprizoritve tega dela.

Uprizoritev Kastelke pomeni spodbuden začetek letošnje sezone v amaterskem gledališču Tone Čufar in jo je zaradi njene občečloveške tematike in dobre uprizoritve vredno videti! K.

Nikoli več nacizma

Komisija za interniranje in politične zapornike pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice je 24. oktobra letos na svoji redni seji obravnavala problematiko oživiljanja neonacistične dejavnosti v Zahodni Nemčiji.

Ceprav ima Zahodna Nemčija v svojem temeljnem zakonu vnesen člen, ki prepoveduje vse politične stranke in organizacije, ki bi bile naslednice Hitlerjeve NSDP, je vlada Zahodne Nemčije dovolila, da so bivši visoki nacistični funkcionarji in pripadniki zloglasnih hitlerjevskih enot SS ustanovili neonacistično stranko NPD. To je jasen dokaz, da nacifašizem spet dviga glavo v Zahodni Nemčiji in ogroža mir v svetu. V zvezni vladi Zahodne Nemčije pa ni nikogar, ki bi prepovedal delovanje te zloglasne neonacistične stranke in verne naslednice NSDP, temveč še dovoljuje, da bo imela stranka v dneh od 10. do 12. novem-

bra letos v Hanovru svoj kongres. Bivši interniranci, deportiranci in politični zaporniki iz jeseniške občine, ki so šli skozi gestapovske mučilnice in pekel nacističnih taborišč smrti ter na lastni koži občutili metode nacističnih krvnikov in morilcev, se ne morejo pomiriti z dejstvom, da nacizem v srednji Evropi spet nevarno dviga glavo.

Zaradi tega so se člani občinske komisije za interniranje na Jesenicah odločili, da bodo poslali predsedniku komisije za interniranje in politične zapornike pri GO ZZB NOV Jugoslavije in predsedstvu RO ZZB NOV Slovenije protestno resolucijo, ki jo v celoti objavljamo.

Resolucija

Nihče ni bolj upravičen dvigniti glas proti oživiljanju nacizma in za ohranitev miru, kakor bivši borci proti nacizmu in fašizmu — borci narodov, ki so bili zahrbtno napadeni in obsojeni kot narod na izumiranje in uničenje.

Preganjani, zatirani, mučeni in poniževani smo pričakali v taboriščih in zaporih zlom nacistične zveri. Zadnji čas pa, ko se še niso zacelile rane nacističnega divjanja v drugi svetovni vojni, lahko poslušamo vesti, kako se bivši nacisti, rasisti in krvniki ponovno združujejo v Zahodni Nemčiji, čeprav je v temeljnem zakonu Zvezne republike Nemčije člen, ki prepoveduje kakršno koli dejavnost ali organizacijo, ki bi bila naslednica Hitlerjeve NSDP.

Bivši interniranci, deportiranci in politični zaporniki jeseniške občine se sprašujemo, kako je to mogoče, da v Zahodni Nemčiji svobodno deluje neonacistična stranka — NPD, ki je verna naslednica NSDP. Zakaj ta stranka v nekaterih deželah Zahodne Nemčije tako vidno uspeva in iz leta v leto pridobiva na številu mandatov v parlamentih deželnih vlad? Zakaj ni v zvezni vladi Zahodne Nemčije nikogar, ki bi prekinil nevarno razplamtevanje neonacističnih dejavnosti in miselnosti, ki je poosebljena v NPD. Dokaz zato je jasen, saj je v predsedstvu NPD, ki šteje 18 oseb, 12 bivših aktivnih visokih nacističnih funkcionarjev in pripadnikov SS. Mi, ki smo ostali žive priče morilskih nacističnih metod v gestapovskih zaporih in koncentracijskih taboriščih, odločno zahtevamo, da zvezna vlada Zahodne Nemčije prepove kongres NPD, ki ga pripravljajo v Hanovru v dneh od 10. do 12. novembra letos, da onemogoči strankino delovanje in njen obstoj.

Nikoli več nacizma!

Nikoli več koncentracijskih taborišč!

Komisija za interniranje in politične zapornike pri občinskem odboru ZZB NOV

Proslava 50-letnice oktorske revolucije v Žirovnici

50-letnico oktorske revolucije bomo praznovali letos kot svoj praznik ne le v Sovjetski zvezi, marveč delavski razred in vsi napredni ljudje sveta.

Ceprav je 50 let v zgodovini človeštva kratko obdobje, pa je pomembno zato, ker je po zaslugi oktorske revolucije nastalo veliko sprememb in toliko dosežkov, kakršnih svet ne pomni v zgodovini človeštva.

Prvo praznovanje 50-letni-

ce oktorske revolucije bodo danes, to je v petek zvečer, izvedli v Žirovnici. Proslava bo ob 19.30 uri zvečer v dvorani gostilne Zelenica.

Prireditelji vabijo vse prebivalce Breznice in Žirovnice ter drugih vasi, mi pa hkrati vabimo člane delovnega kolektiva Železarne, ki stanujejo na področju krajevne skupnosti Žirovnica — Breznica, da se nocojšnje proslave udeležijo v čim večjem številu.

Španski borec in komunist

V torek, 31. oktobra so v Bohinjski Bistrici pokopali španskega borca in predvojnega komunisto Jožeta REPINCA.

Njegova življenjska pot je bila zelo težka in naporena. Rojen je bil 8. marca 1898 v Kamnjah v Bohinju. Bil je trinajsti otrok v Repinčevi družini. Že v mladih letih se je moral preživljati s priložnostnim delom in je pomival posodo v hotelu Ribčev laz, pozneje pa je bil zaposlen v rudniku Rajbelj pri Trbižu.

Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican v avstrijsko vojsko ter se leta 1918 udeležil tudi zgodovinskega judenburškega uporniškega gibanja. Kmalu po vrnitvi v Bohinj je pričel z ilegalnim delom. Kot ilegalce je prenašal partijsko literaturo. Predvojne oblasti so za Repinca razpisale tirnico in posebno nagrado tistemu, ki bi ga prijavil. Leta 1933 je odšel v emigracijo v Francijo in Sovjetsko zvezo. V Moskvi se je šolal na UMS (Univerza manjšin zapada). Ker so v tistih časih v Sovjetski zvezi veliko pisali o španski državljanski vojni, se je odločil za prostovoljni odhod v Španijo. Prek Stockholma je odpotoval v Pariz, kjer se je javil na španskem konzulatu. S potrdilom, da je prijatelj španske države, je z vlakom odpotoval v Valencijo in se kmalu za tem

pridružil internacionalnim borcem v zbirni bazi. Došli so ga v špansko brigado.

V spominih, ki smo jih v reviji Železar objavili leta 1961, Jože Repinc pripoveduje o hudih bojih v Madridu ter številnih ofenzivah. Najtežje boje je doživel v Ragonu. Zaradi stalnih bombardiranj je dobil pretres možganov in so ga odposlali na zdravljenje v Barcelono, nato pa v Francijo.

V spominih pokojnega Jožeta Repinca so omenjeni tudi Slovenci — udeleženci španske državljanske vojne. Spominja se rdeče zastave Cankarjeve čete, ki so jo sešile francoske žene in jo še danes hranijo v moskovskem muzeju.

Tudi med drugo svetovno vojno je pokojni Jože Repinc veliko trpel. Že v maju 1941 so ga okupatorji aretirali in odpeljali v Begunje, nato pa v Sentvid nad Ljubljano. Kot komunist in španski borec je bil pri Nemcih slabo zapisan, zato so ga izselili v Srbijo. Toda uspelo mu je pobegniti že na železniški postaji v Valjevu. Nato se je preživljal s priložnostnim delom. Pozneje ga je aretirala srbska policija in izročila Nemcem. Nemci so ga dočili za delo v Nemčiji ter ga s transportnim vlakom odpeljali v Maribor. Dobil je zaposlitev v rudniku Eisenerz na Štajer-

skem. Leta 1945 je pobegnil v smeri proti Celovcu in prišel skupaj z italijanskimi vojnimi ujetniki do Beljaka. Kmalu za tem je bil spet doma v Bohinju. Po osvoboditvi je bil zaposlen tudi v naši Železarni, sicer pa je do svoje smrti živel v Kamnjah v Bohinjski Bistrici.

-or

MANZANARES

Pred Madridom črna voda teče,
Manzanares, Manzanares.
Non, pasaran, Manzanares!

Črna voda pene pordečila
Manzanares, Manzanares!

Čuješ vetra piš?
Za junaki joka.

Manzanares, Manzanares,
dolg sprevod posmrtni si,
junake mrtve spremljaš.

Manzanares, Manzanares,
daj, pohiti Manzanares —
junakom novim nasproti!

(Pesem je napisal pok. Repinc v Španiji)

Obvezno vojaško usposabljanje ROP

Vodstva organizacij ZROP v občini Jesenice so že sedaj vložila mnogo truda v organizirano strokovno usposabljanje rezervnega starešinskega kadra, toda z uspehi niso bili zadovoljni. Udeležba na organiziranih seminarjih in drugih akcijah je iz leta v leto upadala. Takšen odnos rezervnega starešinskega kadra bi v primeru vojne imel resne posledice zanj in za moštvo, ki bi jim bilo zaupano.

Razmere v svetu so se v zadnjem času zelo poslabšale. Iz raznih vojaških krogov v Evropi je vedno pogostneje slišati, da so lokalne vojne možne tudi na našem kontinentu. Izhajajoč iz takšne ocene je pač najboljša jamstvo za obrambo naših meja pripravljenost prebivalstva na obrambo, zlasti pa rezervnega starešinskega kadra. Rezervni oficirji in podoficirji se morajo v vojaško strokovnem oziru stalno izpopolnjevati, kajti le tedaj bodo kos odgovornim nalogam v primeru sovražnikove agresije.

Rezervni oficirji in podoficirji kot bodoči poveljniki vojaških enot in organizatorji splošne ljudske obrambe so dolžni skrbeti za svoje vojaško strokovno usposabljanje. To najlažje organizirajo in izvedejo naša strokovna organizacija ZROP. Zato je republiški sekretar za narodno obrambo v soglasju z drugimi ustreznimi forumi na podlagi zakona o narodni

obrambi čl. 78 in odloka DSNO o priznanju v vojaško vajo čas, ki ga rezervni oficir ali podoficir prebije na akcijah, ki jih organizira ZROP, sklenil, da bo udeležba na teh akcijah obvezna.

Zaradi uvedbe obvezne udeležbe na akcijah ZROP bo že v tako imenovanem šolskem letu 1967/68 upravni organ za narodno obrambo občinske skupščine z uradnimi vabili pozival rezervne oficirje in podoficirje ter vojaške uslužbence na takšne akcije in ukrepal proti vsem tistim, ki se tem pozivom ne bi odzvali.

Na podlagi tega je komisija za rezervne oficirje in podoficirje pri ZZB NOV Jesenice sklenila, da bo obvezni program strokovnega usposabljanja v letu 1967/68 obsegal naslednje teme:

1. Splošna ljudska vojna in narodna obramba (organizirano preko delavske univerze decembra 1967).

2. Radiološka kontaminacija (organizirano preko de-

lavske univerze januarja 1968).

3. Zavarovanje teritorija bo prvič teoretično v dvoranih februarja ali marca, drugič pa aprila na terenu z reševanjem določenih taktičnih nalog, prilagojenih razmeram v občini. Ta tema je vezana na temo »ocenjevanje teritorija«, ki je bilo na programu 1966/67 leta.

4. Strelske vaje, če bo organizaciji uspelo dobiti municijo.

5. Preverjanje znanja — testiranje, dopolnjeno z nekaterimi vprašanji in rešitvijo taktične naloge iz spredaj naštetih tem.

Vse navedene teme bo, kot vsako leto, obravnaval Vojaški informator v štirih številkih. Se podrobneje pa bo ta tematika objavljena v Narodni armiji, saj bo objavila kar čez 70 člankov iz navedenih tem. Zaradi tega priporočamo, da vsak rezervni oficir ali podoficir, kolikor Vojaškega informatorja ne bi dobil, takoj z dopisnico obvesti uredništvo, Narodno armijo pa lahko naroči prek svojega vodstva organizacije oziroma komisije ZROP.

Komisija za oficirje in podoficirje pri ZZB NOV Jesenice

Telesna kultura

Odlična ocena gledalcem

Funkcionarji in igralci hokejskega kluba Jesenice so se po nepričakovanem sobotnem polomu s KAC-em iz Celovca spustili v globoko razmišljanje. Za to imajo dovolj tehtnih razlogov, predvsem pa lepo priložnost, da analizirajo vse dogodke zadnjih treh dni. V prvi vrsti se bodo morali posvetiti dogodkom na igrišču. Zaman in prepozno je ugotavljati, da so imeli plavi očitno terensko premoč v obeh srečanjih. Poleg tega so imeli kopico priložnosti, da bi obkrajali trijumfiralni in napolnili mrežo Celovčanom do vrha. Gostje iz onkraj meje so zelo poredkoma in pretkano prihajali pred Knezova vrata, toda ti napadi so bili bolj učinkoviti.

Poglavje zase pa sta bila italijanska sodnika. V Celovcu sta našo vrsto oškodovala kar za tri zadetke, na igrišču pod Mežakljo pa si kaj takega nista upala privoščiti. Toda vseeno sta še enkrat potrdila, da ne zaslužita imen mednarodnih arbitrov. Toda ta spodrsilaj ne opravičuje igralcev in tehničnega vodstva. Za poraz so krivi sami igralci, predvsem pa vratar Knez, ki neodgovorno brani svoja vrata. V najtežjih trenutkih išče le priložnosti, kako bi se maščeval za strel in kako bi spotaknil nasprotnega igralca, pri tem pa mu ploščica že obliči v mreži.

Nezanesljivi pa so tudi braniški pari. Vse preveč se spuščajo globoko v nasprotnikovo polje, pri tem pa puščajo svojo napadalno tretjino prosto. Naša vrata so nato lahek plen za nasprotnika. Napadalcu pa ne znajo uporabiti najučinkovitejšega orožja, ampak se vse preveč izživljajo v solo prodorih. Igralci in odgovorni ljudje pri plavih bodo morali v prihodnje več pozornosti posvetiti prav tem navidezno nepomembnim dogodkom.

Drugo poglavje, ki je mnogo svetlejša in zasluži vso pohvalo, pa so jeseniški gle-

dalci in ljubitelji hokeja. Prek časopisov ter po pripovedovanju smo mnogo slišali, kaj se je dogajalo v mestni hali v Celovcu. Majhne skupinice, ki so prišle na ogled tekme s posebnim namenom, so nato potegnile za seboj celotno areno in iz tribun so se slišale razne pripombe na račun naših igralcev, počasi pa so se ti klici razvili v pravo protidržavno blatenje. Po ocenah in dobrih soseskih odnosih bi noben ljubitelj hokeja ne pričakoval kaj takega, kar se je pretekli četrti tek dogajalo v Celovcu. Na igrišču pod Mežakljo se je zbralo okoli 4.000 gledalcev, precej pa jih je prišlo tudi z onstran meje bodriti svoje ljubljence. Toda na igrišču so Avstrijci imeli kaj videti in se od Jeseničanov marsikaj naučiti. Jeseniški ljubitelji hokeja so dostojno bodrili svoje fante tudi v težkih trenutkih, takrat, ko so

to najbolj potrebovali. O kakšnih nekulturnih izgredivih ni bilo slišati.

Napoved lanskega trenerja Rudija Černija, ki je letos trener KAC-a, se ni uresničila. Pred odhodom na Jesenice je namreč izjavil za tisk, da ne more zagotoviti varnosti za nobenega igralca, če se mu na Jesenicah kaj naredi. Ta izjava je pritegnila in ob igrišču se je zbralo kar šest avstrijskih novinarjev in fotoreporterjev, da bi morebitne izpade posneli na film in o njih na široko poročali onstran meje, da bi lahko opravičili izpade njihovih navijačev in igralcev. Toda odšli so z »dolгим nosom«. Preprost delavec zna ceniti svoje dostojanstvo in zna športno prenesti poraz. Okoli tisočem gledalcem onstran meje pa so dokazali, da so dostojni državljani socialistične Jugoslavije.

P. Karlin

Jesenice: Izola 3:2

V nedeljo je bilo odigrano zadnje kolo slovenske odbojarske lige. V telovadnici TVD Partizan je bila odigrana tekma med Jesenicami in Izolo 3:2 (12:15, 15:9, 15:13, 15:17, 15:10). Tekmo je sodil Zanevski iz Ljubljane.

JESENICE: Bogataj, Resler, Šmitek, Kavčič, Eržen, Bergelj, Krevelj in Bajt.

Ker je bilo odbojarsko igrišče pod vodo, sta se nasprotnika sporazumela, da bosta srečanje odigrala v telovadnici. Naši so nastopali okrnjeni, manjkala sta Rozman in Potočnik, pričeli pa so igrati tudi neogrejeni. Po prvem nizu so lahko šele uredili svoje vrste, nato pa so dvakrat zanesljivo zmagali. V četrtem nizu so ponovno popustili in žilavi Izolčani so ponovno izenačili. V odločilnem zadnjem nizu so domačini zaigrali lepo, za kar zaslužijo pohvalo vsi igralci in popolnoma

zasluženo osvojili dve točki.

Odbojkarji Ljubljane so v zadnjem kolu prvenstva brez težav odpravili Mežičane in tako osvojili naslov prvaka SRS. Ekipa Branika iz Hoče je na drugem mestu, tretje pa so Jesenice. Slednji dve ekipi tudi potujeta na kvalifikacije za vstop v I. zvezno ligo, ker so se Ljubljancem zaradi pomanjkanja denarja temu odpovedali. Našim igralcem k uspehu čestitamo in jim želimo, da bi se čim bolj odrezali na kvalifikacijah.

P. K.

Smučanje

V Oberstdorfu so se zbrali najboljši smučarji skakalci petih evropskih držav na enotedenskem skupnem treningu na 70-metrski skakalnici iz umetne mase. Ob koncu treninga so imeli še pregledno tekmo, katere se je udeležilo več kot 70 tekmovalcev. V tako močni konkurenci so se naši predstavniki dobro odrezali, predvsem Ludvik Zajc, ki je zasedel odlično 13. mesto, čeprav še ni v dobri formi. Tudi naš drugi predstavnik Stanko Smolej se je dobro držal, kljub temu da je imel pri prvem skoku smolo in je zaradi sunka vetra podrsal. Ko so sodniki sešteli vse rezultate, je bil 28. Rekord skakalnice pa je postavil tekmovalac NDR Schmid z 79,5 metra.

P. K.

Oči uprte na Rožco

Po načrtih Smučarske zveze Jugoslavije je bila pri tem forumu imenovana posebna komisija za pregled vseh smučarskih prog in naprav. Za predsednika te komisije je bil imenovan dolgoletni smučarski reprezentant inž. Peter Lakota. Isto funkcijo mu je poverila tudi Smučarska zveza Slovenije. Da ne bi ostalo samo pri besedah in sklepih, je Lakota že obiskal več krajev — smučarskih centrov širom Slovenije. Do sedaj si je ogledal smučišča in proge v Bohinju, Škofji Loki, Starem vrhu, Trbovljah, v soboto pa tudi na Črnem vrhu nad Jesenicami. V spremstvu Franceta Gašperina se je Lakota zadržal v Črnem vrhu precej časa. Dodobra si je ogledal vsa dela, ki so bila napravljen na terenu. Z obema programoma za slalom in progo za veleslalom je bil zadovoljen. S spiska pa je črtal smuk progo iz Španovega vrha, ki je predlani zahtevala na mladinskem državnem prvenstvu precej poškodb. Ker kot domačin dobro pozna terene v Črnem vrhu, je povedal, da proga za smuk tudi z rekonstrukcijo ne bi ustrezala. V isti sapi pa je poudaril, da bi ta proga bila primerna za veleslalom z manjšimi rekonstrukcijami. Da pa ne bi tako imenovani Črni vrh ostal brez proge za smuk, bodo do pri-

hodnje sezone, to je do leta 1968 uredili povsem novo smučarsko traso, ki bo potekala levo od žičnice v dolino Planine pod Golico. V Črnem vrhu so letos vložili precej denarja v pripravo prog, predvsem turističnih. Buldožer je ravnal vse hribčke, tako da bodo nedeljski smučarji res lahko uživali. Zravnati pa so hoteli tudi dolino pri srednji postaji žičnice. Toda meritve so pokazale, da smučarji ne bi pridobili dosti, ker v tem delu ni padca terena, torej ne bo preostalo nič drugega kot še naprej pešati.

Našemu dolgoletnemu tekmovalcu, sedanjemu inšpektorju alpskih prog v Jugoslaviji, pa pogled rad uide na Rožco, na smučišča, ki so bila znana že pred vojno. V mislih, kakor nam je sam povedal, že riše skice, kje naj bi bile velike mednarodne smučarske proge, ki bi ustrezale mednarodnim pravilom IFOV. Za smuk, najzahtevnejšo alpsko panogo, pravi, da bi bila lahko edinstvena, če ne v Evropi, pa sigurno v bližnji okolici. Pri snovanju načrtov mu želimo, da bi se mu vsi uresničili in da bi Rožca zaslovela ter postala center vrhunskega smučanja. Seveda pa bo najprej treba napraviti žičnico, ki bi povezala dolino s smučišči na Rožci.

P. Karlin

Treningi brez trenerja

»Pred nami je nova tekmovalna sezona hokejskega športa. Jeseniški hokejisti bodo imeli v nastopajoči sezoni zelo pester program tekmoval v državi in na tujem. Naši najmlajši bodo merili moči na mladinskem prvenstvu in prijateljskih tekmah. Obe ligaški moštvi bosta sodelovali na državnem prvenstvu in prvenstvu za jugoslovanski pokal,« itd. To so uvodni stavki predsednika kluba Franceta Talerja v novem ličnem prospektu HK Jesenice, ki so ga dali v prodajo pred nekaj dnevi.

To me je napotilo, da sem si ogledal trening našega drugega ligaškega predstavnika moštva Kranjske gore. Toda slika na igrišču je bila kaj klavarna. Okrog deset mladih hokejistov, ki bodo kmalu zamenjali starejše vrstnike v moštvo Jesenic, se je podilo za paki in brezglavo streljalo na vrata. Vratar je strele branil ali pa tudi ne, kakor se mu je pač ljubilo. Prepričan sem bil, da je to ogrevanje in da bo vsak trenutek na led stopil trener. Pričelo me je že pošteno zebsti, ko sem se ojunčil in vprašal, zakaj ne pričnejo s treningom. Začuden so mi nato povedali, da je to že trening in da trenirajo sami. Nato je beseda stekla še o tem in onem.

Zaključimo čisto na kratko! Kje so vzroki, da mladi igralci nimajo trenerja in da so prepuščeni sami sebi? Odgovor na to je težko najti. Šušlja se, da so po sredi nekatera osebna sovraštva in da zato domači trenerji nečesto vaditi igralcev Kranjske gore. Koliko je to res, ne vemo. Vsekakor pa nekaj le ni v redu, pa naj bo to med igralci ali funkcionarji. Zato naj se ta problem čim preje reši!

P. K.

Alpinistična novica

Dne 8. 10. 1967 sta preplezala v zahodni steni Prisojnika novo, prvenstveno smer, pripravnik jeseniškega AO-ja, Borut Razinger in Anton Novak. Sprva sta imela namen plezati Mikličevo smer, ki jo je tudi v letošnjem letu prvič preplezal Miklič s tovarišem, potem sta se pod steno odločila in ubrala svojo smer. Mladima pripravnika čestitamo!

Nik.

Dopisujte v Železarja!

Hokej, ta dinamična športna igra, zahteva zelo močne živce tako od igralcev, kot od gledalcev

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

4. in 5. novembra ameriški barvni CS film LJUBEZEN NA PESČINI, ob 17. in 19. uri

6. novembra amer. barvni CS film KLIC TROBENTE, ob 17 in 19. uri

7. in 8. novembra ameriški VV film ŽIVLJENJE NA NITKI, ob 17. in 19. uri

9. novembra nem. jug. barv. CS film ŠUT, ob 17. in 19. uri

10. novembra češki film ŽENE NE OBDARUJ S CVETJEM, ob 17. in 19. uri

11. novembra nemški film CRNA PANTERJA, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVŽ

4. in 5. novembra ameriški VV film ŽIVLJENJE NA NITKI, ob 18. in 20. uri

6. in 7. novembra ameriški barv. CS film LJUBEZEN NA PESČINI ob 18. in 20. uri

8. novembra nem. jug.

barv. CS film ŠUT, ob 18. in 20. uri

9. in 10. novembra francoski film DNEVNIK ŽENE V BELEM, ob 18. in 20. uri

11. novembra italijanski film VISOKA SOLA NEZVE-STOBE, ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE

4. ovembra nemški film VANINA, VANINI

5. novembra nemški film POLICIJSKA POSTAJA

9. novembra ameriški barv. CS film LJUBEZEN NA PESČINI

11. novembra francoski film DNEVNIK ŽENE V BELEM

Kino KRANJSKA GORA

4. novembra nem. jug. barvni film GROF BOBI, STRAH DIVJEGA ZAPADA

5. novembra francoski film DNEVNIK ŽENE V BELEM

9. novembra ameriški VV film ŽIVLJENJE NA NITKI

10. in 11. novembra amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESČINI

Dobili so nove telefonske številke

V preteklem tednu smo objavili spremembe, ki so nastale v telefonskem imeniku Železarne zaradi zamenjave telefonskih števil v GEZ. Danes pa objavljamo spremembe zaradi zamenjanjih telefonskih števil v DE transportno vzdrževanje. Telefonske številke so bile zamenjane 27. oktobra in sicer:

obratovodja + 451
personala 452
asistenti 453
kalkulanti 420
evidentičar 421

vodja železniškega oddelka + 454
delovodja prometa 455
delovodja vleke 456
delovodja proge 457
prometnik — Fužine 458
prometnih — Hrenovica 459
prometnik — ozkotirni Javorni 460
normalnotirni prom. Javornik 461
blokar — signalni blok 462
čuvaj pri martinarni 463

vodja cestnega odd. + 464
delovodja tovora 465
delovodja tovora — Vintgar 792/5
prometnik cestnih vozil + 466

žlindrarji na haldi 467

vodja vzdrževanja 468
asistent vzdrževanja 469
delovodja kurilnice 470
delovodja vozovne I. 471
delovodja vozovne II, 472

delovodja mot. vozil 473
delovodja elektro lokomotiv Javornik 474
vodja skladišč 475
normalnotirna teht-nica Jesenice 712
normalnotirna teht-nica Hrenovica 713
normalnotirna teht-nica Javornik 714

Vse gornje številke so bile zamenjane 27. oktobra, v zvezi s tem pa je bilo treba zamenjati tudi naslednje telefonske številke:

451 zdaj knjigovodstvo prodaje — dodeljena 692, ki je prosta
453 zdaj priprava dela Javornik — dodeljena 563, zdaj lokalni prevozi garaža, 465 zdaj sklad. gradb. del. — dodeljena 584, prej zidarji
563 zdaj delovodja plastike — dodeljena 585
470 zdaj skladišče ferolegur jeklarna — dodeljena 336, zdaj prosta
471 zdaj vodja špedicije Jes. — dadeljena 316, zdaj prosta
472 zdaj špedicija Jesenice — dodeljena 317, zdaj prosta
473 zdaj asistent šamotarne — dodeljena 480, zdaj vodja tekačev

480 zdaj vodja tekačev — dodeljena 617, ki je prosta
584 zdaj jeklarna — vatrost. zidarji — dodeljena 368, ki je prosta

836 zdaj kvaliteta kontrola — dodeljena 369, ki je prosta

542 zdaj dež. elektr. jeklarna — dodeljena 370, ki je prosta

S tem ostanejo proste številke: 836, 542.

Uporabniki cest

Novost za zimske voznje

Vedno gostejši promet na cestah, ki narašča z nezmanjšanim tempom tudi v zimskem času, je spodbudil mnoge proizvajalce k iskanju sredstev, ki bi omogočali čimbolj varno vožnjo na poledeneli cesti. V obliki kovinskih žebeljev, ki jih imenujejo »spikes« in jih nabijejo na zimsko gumo, so našli skupno rešitev. Zahodno nemška firma »Krupp« je dala v letošnjem letu na trg dosedaj najbolj izpopolnjen izdelek tako pričakovanega sredstva proti poledici. Enakomerno izrabljanje žebeljev in gume je dosegel »Krupp« s posebno obliko spikesov, ki se zaradi posebno oblikovane glave do zadnjega milimetra ne ločijo od gume. To učinkovito novost za varno vožnjo po poledenelih cestah, ki dovoljuje hitrost gume, že uspešno uporabljajo po raznih evropskih cestah in bo nedvomno tudi pri nas dobrodošla. Za spikese se bodo odločili predvsem tisti vozniki, ki ne morejo ali ne želijo imeti svojega vozila čez zimo v garaži. AMD Jesenice razpolaga z vsemi podrobnostmi o dobavi spikesov, oz. o nabijanju spikes-žebeljev v gume. Kdor bi se odločil za nabitje teh žebeljev na zimске gume, naj zahteva predhodno pri AMD Jesenice podrobne informacije. P. U.

Gledališče

SOBOTA, 4. novembra
ob 19.30: — KONCERT ZABAVNE GLASBE izvaja HAP-PY BOYS QUARTET iz Piombina — Italija

NEDELJA, 5. novembra
ob 19.30: Levstik-Grün KASTELKA — igra v 12 slikah — IZVEN

PETEK, 10. novembra
ob 19.30: Levstik-Grün KASTELKA — igra v 12 slikah — ABONMA PETEK IN IZVEN

OBVESTILO

Vse potrošnike pitne vode obveščamo, da bomo opravili redno močnejše jesensko kloriranje vode po sledečem razporedu:

1. 6. 11. 1967 od 22. ure naprej (celo noč) na območju od Bolnice do Hotela Korotan;
2. 7. 11. 1967 od 22. ure naprej (celo noč) od Hotela Korotan in ves predel južno od železniške proge (tudi prede-lovalni obrati in nova kisi-karna)

3. 8. 11. 1967 od 22. ure naprej (celo noč) Javornik (tu-di valjarne), Borovlje in proti Jesenicam do Markeža, Obrtniška, Stražišarjeva, Gregor-čičeva ulica, Tomšičeva ce-sta ter ves predel Titova c. od št. 1 do Hotela Korotan.

4. 9. 11. 1967 od 22. ure naprej celotno območje Koroške Bele (vključno valjarna Bela)

5. 10. 11. 1967 od 22. ure naprej Ukova in območje okrog Železarne (Kadrovski, Kazina, pri Jeleni in vsi obrati žele-zarne Jesenice — brez prede-lovalnih obratov).

6. 11. 11. 1967 od 22. ure naprej celotno območje Dobra-ve in Lipc.

Opozarjamo občane, da med tem časom vode ne uživa-jajo takoj. Vodo pustite teči in, ko izgubi duh po kloru je uporabna. Preskrbite si vodo za ribe v akvarijih, ker je ne-varno, da ribe poginejo.

VODOVOD JESENICE
Uprava

ČESTITKA

Pred kratkim je na višji šoli za socialne delavce diplomirala naša sodelavka **Jožica Lukan**, zaposlena kot socialna delavka na kadrovskem sektorju. K uspešno opravljeni diplomji ji čestitajo njeni sodelavci, čestitkam pa se pridružuje tudi uredništvo našega lista!

Huda prometna nesreča pri Trebnjem

V torek dopoldne se je na Jesenicah in še posebej v našem kolektivu hitro razširila žalostna novica, da sta izgubila življenje v hudi prometni nesreči naša sodelavca 38-letni Peter Rovani in 47-letni Alojz Banovšek. Oba sta bila zaposlena v DE strojno vzdrževanje.

Iz dnevnega časopisja povzemamo, da je do nesreče prišlo v torek zjutraj okrog 7. ure na cesti I. reda pri vasi Jezero blizu Trebnjega. Rovani in Banovšek sta v avtomobilu zgorela, medtem ko je bil voznik italijanskega avtomobila, ki jima je pripeljal nasproti zastopnik METALKE v Milanu, težko poškodovan in so ga prepe-ljali v bolnišnico.

Vzrok hudi nesreči, v kateri sta izgubila življenje naša sodelavca, je bila gosta megla. Zaradi silovitega trčenja pa se je vnel rezervoar v volkswagnu, tako da je avto-mobil zajel plamen.

Rovani in Banovška so več-raj popoldne pokopali na po-kopališču na Blejski Dobravi. Od ponesrečenih inštruk-torjev Avto-moto društva Je-senice so se na pokopališču poslovili številni prijatelji, znanci in sodelavci.

OBVESTILO STARŠEM

Osnovna šola Koroška Bela obvešča starše na območju Javornika, Kočne, Koroške Bele in Potokov ter Javorniškega Rovta, da bo orienta-cijski vpis otrok v prvi raz-red za šolsko leto 1967/68 v pisarni osnovne šole Koroška Bela od 6. do 11. novembra t. l. vsak dan od 7.00 do 14.00, v sredo, dne 8. 11. pa ves dan od 7.00 do 17.00 ure.

V pošteev pridejo otroci, ro-jeni do 30. 6. 1962.

Obenem bo tudi vpis otrok v pripravljane oddelke Ma-le šole. Mala šola bo pričela z delom spomladi 1968.

Ravnateljstvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in sodelavcem ZIC se iskreno zahvaljujem za denar in da-rila, ki sem jih prejela ob upokojitvi. Na delovnih me-stih jim želim v prihodnje veliko delovnih uspehov.

Anica Bačar
ZIC

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikal-ne organizacije železarne Je-senice se najlepše zahvalju-jem za izredno denarno po-moč, ki mi je bila zelo do-brodošla.

Jurij Fenz
nadzorna služba

ZAHVALA

Ob izredni denarni podpori, se Izvršnemu odboru sindikal-ne organizacije železarne iskreno zahvaljujem.

Milan Beretin
valjarna 2400

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikal-ne organizacije železarne Je-senice se iskreno zahvalju-jem za denarno pomoč.

Jože Klinar
nadzorna služba

ZAHVALA

Iskrena zahvala dr. Štefa-nu Plutu, šefu otroškega od-delka jeseniške bolnice, dr. Koršičevi, dr. Tancarju in strojnemu osebju za skrajno požrtvovalno takojšnjo po-moč in uspešno zdravljenje naše nenadno hudo obolele hčerkice Leje.

Družina Grobovšek

ŽELEZAR

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železarna Jesenice. Telefon št. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.